

Kontokki
Kostamus
Suojärvi

Vuonna 1926 **Kostamuksen Suojärvellä oli 11 taloa**, miehiä 30 ja naisia 30, yhteensä 60 henkilöä. Kaikki olivat karjalaisia. ¹

Ahvenjärvestä virstan päässä Suojärvi ja siellä **kaksitoista komeata taloa**. ²

1.1.1.1.1. Rugojev Timo Ossipanpoika	Kos.R.1.	3
Rugojev Akima Timonpoika	Kos.R.1.1.	4
Rugojev Ortjo Timonpoika	Kos.R.1.2.	5
Rugojev Tatjana Timontyttö	Kos.R.1.3.	6
Rugojev Ivan Timonpoika	Kos.R.1.4.	6
Rugojev Anisja Timontyttö	Kos.R.1.5.	7
Rugojev Anisja Timontyttö	Kos.R.1.6.	7
Rugojev Simana Timonpoika	Kos.R.1.7.	7
Laukkanen Iro Timontyttö	Kos.R.1.8.	7
Rugojev Vasselei Timonpoika	Kos.R.1.9.	8
Rugojev Makarie Timonpoika	Kos.R.1.10.	9
Kalliokoski Miikkula Timonpoika	Kos.R.1.11.	10
Rugojeva Irina Akimantyttö	Kos.R.1.1.1.	11
Siikonen Outi Akimantyttö	Kos.R.1.1.2.	11
Vatanen Oksenie Ortjontyttö	Kos.R.1.2.1.	12
Rugojev Nikolai Vasseleinpoika	Kos.R.1.9.1.	12
Rugojev Jaakko Vasseleinpoika	Kos.R.1.9.2.	12
Väliaho Olka Vasseleintyttö	Kos.R.1.9.3.	13
Rugojev Helmi Vasseleintyttö	Kos.R.1.9.4.	13
Rugojev Aune Vasseleintyttö	Kos.R.1.9.5.	13
Rugojev Risto Vasseleinpoika	Kos.R.1.9.6.	13
Rugojev Lauri Makarienpoika	Kos.R.1.10.1.	13
Rugojev Iivana Makarienpoika	Kos.R.1.10.2.	14
Rugojev Timo Makarienpoika	Kos.R.1.10.3.	14
Rugojev Maksima Makarienpoika	Kos.R.1.10.4.	14
Rugojev Otto Makarienpoika	Kos.R.1.10.5.	14
Rugojev Nikolai Makarienpoika	Kos.R.1.10.6.	14
Rugojev Vladimir Laurinpoika	Kos.R.1.10.1.1.	14
-----		14
2.3. Vatanen Mikko Huotarinpoika	14	
2.3.1. Vatanen Mihail Mikonpoika	Kos.V.1.	15
2.3.2. Vatanen Tatjana Mikontyttö	Kos.V.2.	15
2.3.3. Vatanen Uljana Mikontyttö	Kos.V.3.	16
2.3.4. Vatanen Petri Mikonpoika	Kos.V.4.	16
2.3.5. Vatanen ? Mikontyttö	Kos.V.5.	16
2.3.6. Vatanen Jeyssei Mikonpoika	Kos.V.6.	17
2.3.7. Vatanen Jeli Mikontyttö	Kos.V.7.	18
Vatanen Anna Mihailintyttö	Kos.V.1.1.	18
Vatanen Marina Mihailintyttö	Kos.V.1.2.	19
Vatanen Simana Mihailinpoika	Kos.V.1.3.	20
Vatanen Ivan Mihailinpoika	Kos.V.1.4.	20
Vatanen Oleksi Miihkalinpoika	Kos.V.1.5.	20
Vatanen Pavel Petrinpoika	Kos.V.4.1.	20
Vatanen Iivana Petrinpoika	Kos.V.4.2.	21

Vatanen Ipu Jeysseinpoika	Kos.V.6.1.	21
Vatanen Maria Jeysseintyttö	Kos.V.6.2.	21
-----		22
2.4.1. Peksujev Ossippa Antipinpoika	Kos.P.	22
1.4.1.1. Peksujev Anna Ossipantyttö	Kos.P.1.	22
1.4.1.2. Peksujev Vasili Ossipanpoika	Kos.P.2.	22
1.4.1.3. Peksujev Tatjana Ossipantyttö	Kos.P.3.	22
1.4.1.4. Peksujev Mikitä Ossipanpoika	Kos.P.4.	22
1.4.1.5. Peksujev Anton Ossipanpoika	Kos.P.5.	23
1.4.1.6. Peksujev Maria Ossipantyttö	Kos.P.6.	24
1.4.1.7. Peksujev Maria Ossipantyttö	Kos.P.7.	24
Peksujev Irina Vasilintyttö	Kos.P.2.1.	24
Peksujev Pelagia Vasilintyttö	Kos.P.2.2.	24
Peksujev Ortjo Mikitänpoika	Kos.P.4.1.	24
Peksujev Okku Mikitäntyttö	Kos.P.4.2.	26
Peksujev Joakko Mikitänpoika	Kos.P.4.3.	27
Peksujev Onissima Mikitänpoika	Kos.P.4.4.	28
Peksujev Jeremie Mikitänpoika	Kos.P.4.5.	28
Peksujev Matrena Mikitäntyttö	Kos.P.4.6.	29
Rugojev Okahvie Ortjontyttö	Kos.P.4.1.1.	29
Paajaste Anni Ortjontyttö	Kos.P.4.1.2.	29
Peksujev Iro Ortjontyttö	Kos.P.4.1.3.	31
Peksujev Iro Ortjontyttö	Kos.P.4.1.4.	31
Melentjev Varvana Ortjontyttö	Kos.P.4.1.5.	32
Karhu Jelena Ortjontyttö	Kos.P.4.1.6.	32
Peksujev Risto Ortjonpoika	Kos.P.4.1.7.	32
Peksujev Iivana Jaakonpoika	Kos.P.4.3.1.	33
Peksujev Tatjana Jaakontyttö	Kos.P.4.3.2.	37
Peksujev Maikki Jaakontyttö	Kos.P.4.3.3.	37
Peksujev Joukenie Jaakontyttö	Kos.P.4.3.4.	37
Peksujev Anni Jaakontyttö	Kos.P.4.3.5.	38
Peksujev Ananija Jaakonpoika	Kos.P.4.3.6.	38
Kravzova Anna Ristontyttö	Kos.P.4.1.7.1.	38
-----		38
2.4.5.1. Peksujev Ivan Okahvananpoika	Kos.P.1.	38
2.4.5.5. Peksujev Vasili Okahvananpoika	Kos.P.5.	39
Peksujev Irina Vasilintyttö	Kos.P.5.1.	39
-----		39
3.1.1. Peksujev Iivana Tanilanpoika	Kos.P.1.	39
Peksujev Mikko Iivananpoika	Kos.P.1.1.	40
Peksujev Hilatta Iivananpoika	Kos.P.1.2.	42
Peksujev Ksenija Iivanantyttö	Kos.P.1.3.	42
Peksujev Palaka Iivanantyttö	Kos.P.1.4.	42
Peksujev Poavila Iivananpoika	Kos.P.1.5.	43
Peksujev Oksenie Iivanantyttö	Kos.P.1.6.	43
Peksujev Nikolai Mikonpoika	Kos.P.1.1.1.	43
Peksujev Pauli Mikonpoika	Kos.P.1.1.2.	43
Peksujev Matti Mikonpoika	Kos.P.1.1.3.	44
Peksujev Aleksanteri Mikonpoika	Kos.P.1.1.4.	44
Peksujev Anna Hilatantyttö	Kos.P.1.2.1.	44
-----		45
Laukkanen Oleksei Riionpoika	Kon.L.1.4.1.	45
-----		46

Kostamus

Suojärvi Talo 2

1.1.1.1.1. Rugojev Timo Ossipanpoika

Kos.R.1.

(Timofej Osipov Rugojev)

Synt. 21.02.1848, Kostamus, Jyrkilä

Kuollut 09.11.1901, Kostamus

Puoliso: Nykänen Okahvie Porissantyttö

A.Je.N.1.1.

(Agafia Borisovna Nikutjeva)

Synt. n. 1852 Akonlahti, Jehrimänvaara

Vihitty n. 1871

Lapset: Akima, Artemij, Tatjana, Ivan, Anisja, Anisja, Semeon, Irina, Vasilij, Makarij, ja Nikolaj.

Kostamus, v. 1890, Talo 433

Timofej Osip. Rugojev 44 v.

Vaimo Agafia 38 v.

Lapset Joakim 18 v. Artemij 14 v. Semeon 7 v. Vasilij 2 v. Tatjana 14 v. ja Irina 5 v.

Timofein sisko Ksenija 47 v. ³

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) Jakim 39 v. Artemij 38 v. Vasilij 22 v. Makarij 18 v. Nikolaj 15 v. ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi Irina 7 v.

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v. ⁴

Ensimmäiseksi Suojärven kylän Rugojeviksi mainitaan Ossippaini Timo, joka oli muuttanut Suojärven rannalle Jyrkilästä. Timon vaimo oli Okahvie Porissantyttö Akonlahden Jerimänvaarasta, sukujaan Nykäsiä (Nikutjev). Okahvie oli puoleksi orpo, kasvoi aikuiseksi Kostamuksessa. Timolla ja Okahviella oli paljon lapsia. ainakin pojat Akima, Ortjo, Simana, Vasselei, Makarie ja Miikkula sekä tytöt Tatjana, Iro ja Jelena. ⁵

Jaakko Rugojevin isoisä Timo muutti joukkoineen Kostamuksesta Suojärven rantaan ja rakensi talon niemelle nimettömälle; sitä ruvettiin sitten hänen mukaansa kutsumaan Timonniemeksi. Timo-ukon vaimo Okahvie Porissantyttö oli otettu Akonlahdesta, todennäköisesti Jehrimänvaarasta.

Timo Rugojevin pojat perhetyivät ja perustivat omat talot Timonniemelle, aina parittain. Vanhin poika Akima rakensi talon yhdessä nuorimman veljensä Nikolain kanssa, Jaakko Rugojevin isä Vasselei ja häntä melkoisesti nuorempi Makarie samoin yhteisen talon, ja Timo-ukon paikalle pystyttivät uuden talon Ortjo ja Simana. ⁶

Kun Timo-ukon lapset aikuistuivat ja perustivat omat perheensä, niin kaikille täytyi olla myös oma koti. Niinpä he rakensivat kolme uutta taloa (kaksi puolta kussakin) Vanhin Akima ja nuorin Nikolai asettautuivat suurimpaan taloon, Ortjo ja Simana jäivät isänsä vahoihin suojiin, joiden tilalle kohosi kohdakkoin uusi pytinki (pirtti ja kamari. Keskimmaisille veljeksille Vasseleille ja Makarielle pystytettiin uusi kaksipuolinen talo. Aluksi nämä veljekset asuivat yhtenä perheenä, myöhemmin alkoivat asua erikseen, kukin omalla puolellaan. Mutta heidän lapsensa eivät tunnustaneet tätä eroa: söivät, joivat, nukkuivat ja telmivät missä milloinkin halusivat. Siinä oli melkoista vilskettä. ⁷

Lähikylissä kuten Akonlahdessa olikin sitten runonlaulun oivia pesäpaikkoja (mummoni **Okahvie Porissantytär** oli kotoisin Akonlahden Jehrimänvaarasta). Siellä muuten eräät taiturit sepittivät mestarillisesti pilkkalauluja lähimmäistensä ja kotiseutulaistensa vähemmän rehdeistä edesottamuksista.⁸

Kostamus

Suojärvi Talo 1

Rugojev Akima Timonpoika

Kos.R.1.1.

(Joakim Timofejevits Rugojev)

Synt. n. 26.11.1872 Kostamus, Suojärvi

Kuollut 1930

Puoliso: Karhunen Anni Hilipäntyttö

Vus.K.2.7.

(Anna Filippova Kargujeva)

(Suuri-Anni)

Synt. n. 1883, Vuokinsalmi

Kuollut 1968, Jyväskylä

Lapset: Irina ja Outi

Kostamus, v. 1890, Talo 433

Timo Osip. Rugojev 44 v.

Vaimo Agafia 38 v.

Lapset **Joakim 18 v.** Artemij 14 v. Semeon 7 v. Vasilij 2 v. Tatjana 14 v. ja Irina 5 v.

Timofein sisko Ksenija 47 v.⁹

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) **Jakim 39 v.** Artemij 38 v. Vasilij 22 v. Makarij 18 v. Nikolaj 15 v. ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi Irina 7 v.

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v.¹⁰

Rugojeff Akima (Kostamus), Kemiö, Tjude 1907 Akiman veljet Otto, Simo, Vasili ja Makarie olivat laukkureita.¹¹

Vanhin lapsista **Akima** nai läheltä rajaa Vuokinsalmesta Hilippä ja Tatjana Karhusen tyttären **Annin**, perinteentaitajana kuuluisaksi tulleen, Kuivajärveen naidun Domna Huovisen sisaren. Akima piti kauppaa Suomen ruotsalaisseudulla Kemiössä. Hän kuitenkin joutui 1. maailmansotaan ja kuoli 1930 - luvulla Kantalahdessa; leski Anni muutti Karjalaan, kuoli Jyväskylähdessä v. 1968. Akiman ja Annin Jyväskylähteen naidun tyttären Outin tapasin Jyväskylähteen Tuossapeässä 07.07.1968. Timon talossa eli Akimassa oli >> molijoita >> varten erityinen kammio, >> kelja >> jota ei muuhun tarkoitukseen käytetty. >> Timossa >> ei ollut ketään molijaa, mutta kylän >> molijat >> saivat siellä harjoittaa hartautta. Kerran Paro Remsu pääsi salaa joidenkin yhtä utelioiden lasten kanssa katsomaan, kun puolisenkymmentä vanhaa mummoa oli Timon keljassa rukoilemassa. >> A heil oli justih se molitvon (= rukouksen) aika kum myö mänimä ni myö peitotti (= salaa) vain kattsoma over ravosta. Hyö kaikki oltih niin...siinä oprasojen iessä molimassa. Levitetty oli tämän suurus (näyttää) valkie voate siih... skammilla ta siih soaten kumarrettih, silmieh rissittih ta kumarrettih, justih molitvuo pijettih. A muuten mie en tiijä mitä muull aikoa roattih.Ei kait ne muuta paljo i roattu kun kaikitti molittih Vanhat oltih, vähän aikoa leväheltih, toas molittih.¹²

Akima oli uuras kauppamies. Hän kulki laukunkannossa, pitipä jonkin aikaa kauppaakin Kemiössä, siis Suomen ruotsalaisseudulla. Hänen vaimonsa **Anni** oli aivan Suomen rajan

tuntumasta, Vuokinsalmen kylästä, Suomessa hyvin tunnetuksi tulleen perinteentaitajan, Suomussalmen Kuivajärven kylään naidun Domna Huovisen sisar.¹³

Suojärvestä lähtenyt **Akima Timonpoika Rugojev**, joka oli kauppiana Kemiössä, mutta joutui 1. maailmansotaan ja kuoli sodan loputtua Kantalahdessa. Hänen leskensä >>**Suuri-Anni**>> eli Outinimisen tyttärensä kanssa Jyväskylähdessä, jossa kuoli 1968.¹⁴

Kuurnankosken mellitsä (mylly) oli rakennettu ennen kolhoosivuosia lähinnä Timosten veljesten aloitteesta hankkeen virittäjinä ja innoittajana kukas muu kuin vanhin veljeksistä **Akima Timonpoika Rugojev**. Hän oli siihen aikaan jo ikämies, mutta jaksoi vielä osallistua kevyempiin rakennustöihin. Silti hänen suurin panoksensa oli hyvissä neuvoissa ja rahallisessa avussa. Akima oli veljeksistä varakkain ja tunnettiin tavattoman säntillisenä miehenä. Kaikki mitä hän oli rakentanut ja suunnitellut, olipa se sitten asuintalo tai talousrakennukset, erottuivat edukseen perusteellisuudellaan ja sopusuhtaisuudellaan. Myllyhankkeen rahoittajana lienee ollut myös Timosten nuorin veli Nikolai, joka niinä vuosina oli huomattavassa toimessa ensin Uhtualla ja sitten Peroskoissa. Rakennustouhussa oli mukana yhdeksän osakasta: Timosten veljesten lisäksi vielä Ahvenjärven Kasjana, Ortjo-ukko, Oleksi Laukkanen...

Nyt ei ole enää mellitsäpirttiä eikä mellitsämiehiä. Pirtin alusta on sammaloitunut ja jäkälöitynyt, kiukuanpaikalla juurtunut puolukkapensas on täynnään kypsyviä punaisia marjoja... Myllynrakentajien Timosten veljesten tomu maatuu mikä missäkin: Makarie – jossain pitkän evakkomatkan päätepaikassa Uralin taigassa, Vasselei – Uhtuan Lamminpohjan vanhassa kalmistossa, Nikolai haudattiin jonnekin Leningradin – Piiterin liepeille... **Akima, vanha mies, vietiin samoihin aikoihin kuin Läkky-Oleksikin** ja sinne häipyikin. Vain Ortjo ja Simana pääsivät kotoisiin multiin, Ortjo Kostamuksen ikivanhaan kalmistoon ja Simana Kurenjärven rannalle Riehtiläojan suulle.¹⁵

Kostamus

Suojärvi Talo 3

Rugojev Ortjo Timonpoika

(Artemij Timofejevits Rugojev)

Synt. 23.03.1874 Kostamus, Suojärvi

1 Puoliso: Peksujev Maria Ivanantyttö

(Maria Ivanovna Peksujeva)

Synt. 01.04.1880, Kostamus, Kylä

Vihitty: 15.02.1902

2 Puoliso: Lukki Stepanova

(Gligeria Stepanova)

Synt. n. 1880

Lapset: Oksenie

Kos.R.1.2.

Kos.P.7.5.

Kostamus, v. 1890, Talo 433

Timo Osip. Rugojev 44 v.

Vaimo Agafia 38 v.

Lapset Joakim 18 v. **Artemij 14 v.** Semeon 7 v. Vasilij 2 v. Tatjana 14 v. ja Irina 5 v.

Timofein sisko Ksenija 47 v.¹⁶

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) Jakim 39 v. **Artemij 38 v.** Vasilij 22 v. Makarij 18 v. Nikolaj 15 v. ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi Irina 7 v.

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v.¹⁷

15.02.1902 Vihitty avioliittoon Kostamuksessa Artémij Timofeinpoika Rugojev 23 v. ja Maria Ivanintyttö Peksujev 22 v.¹⁸

Timo-ukon paikalle rakensivat siis uuden talon Ortjo, josta muuten käytettiin myös suomalaista nimeä Otto, ja Simana. Simana meni "starttsoih" eli srannikaksi" (eräs uskonlahko) ja siinä uskossa kuoli.¹⁹

Ortjon ensimmäinen vaimo oli Timosen Iivanan tyttö Outi Kostamuksen Kylältä, toinen Lukki joko Luvajärvestä tai Vonkarvesta. Ortjolla ja Lukilla oli tytär Oksenie, jonka nai Kostamukseen v. 1902 syntynyt, v:sta 1953 Vuokkiniemessä elänyt Mikittä Huotarinpoika Vatani.²⁰

7. Rugojev Artjo Timofeinpoika 49 v. Poistunut Kostamuksesta ennen 22.03.1922. (Mobilisoitu suomalaisten toimesta).²¹

Suvi-Suurijärvi

Rugojev Tatjana Timontyttö

Kos.R.1.3.

(Tatjana Timofejvna Rugojeva)

Synt. 11.01.1877 Kostamus, Suojärvi

Puoliso:

Suvi-Suurijärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 433

Timo Osip. Rugojev 44 v.

Vaimo Agafia 38 v.

Lapset Joakim 18 v. Artemij 14 v. Semeon 7 v. Vasilij 2 v. Tatjana 14 v. ja Irina 5 v.

Timofein sisko Ksenija 47 v.²²

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) Jakim 39 v. Artemij 38 v. Vasilij 22 v. Makarij 18 v. Nikolaj 15 v. ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi Irina 7 v.

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v.²³

Rugojevin Timon ja Okahvien tyttäristä Tatjana avioitui Suvi - Suureenjärveen.²⁴

Tatjana-täti oli joutunut miehelään kauaksi kotiseudultaan, vaikeiden taipaleiden taa. Sukulaiset kävivät täällä perin harvoin. Mies oli kuollut ja omia lapsia hänellä ei ollut. Tatjana oli pyytänyt sisareltaan Irolta, jolla oli toistakymmentä lasta, Jelena-tytön itselleen ottolapseksi. Jelena-serkku olikin kasvanut täällä tätinsä hupina, mennyt naimisiin ja tuonut kotiväyn. Vävy oli metsätöissä, kotona vain naiset ja nuoren parin esikoinen Valeri.²⁵

Rugojev Ivan Timonpoika

Kos.R.1.4.

(Ivan Timofejevits Rugojev)

Synt. 30.12.1880, Kostamus, Suojärvi

Kuollu 13.08.1881, Kostamus

30.12..1880 syntyivät kolmoset Ivan, Anisja ja Anisja toinen, kaikki nämä lapset kuolivat: Ivan 13.8.1881 ja molemmat Anisja tyttäret 20.4.1881.²⁶

Rugojev Anisja Timontyttö

Kos.R.1.5.

(Anisja 1. Timofejevna Rugojeva)

Synt. 30.12.1880, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 20.04.1881, Kostamus

30.12..1880 syntyivät kolmoset Ivan, Anisja ja Anisja toinen, kaikki nämä lapset kuolivat: Ivan 13.8.1881 ja molemmat Anisja tyttäret 20.4.1881.²⁷

Rugojev Anisja Timontyttö

Kos.R.1.6.

(Anisja 2. Timofejevna Rugojeva)

Synt. 30.12.1880, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 20.04.1881, Kostamus

30.12..1880 syntyivät kolmoset Ivan, Anisja ja Anisja toinen, kaikki nämä lapset kuolivat: Ivan 13.8.1881 ja molemmat Anisja tyttäret 20.4.1881.²⁸

Kostamus

Suojärvi Talo 3

Rugojev Simana Timonpoika

Kos.R.1.7.

(Semeon Timofejevits Rugojev)

Synt. 03.02.1883, Kostamus, Suojärvi

Kuollut. 19.06.1909, Kostamus

Kostamus, v. 1890, Talo 433

Timo Osip. Rugojev 44 v.

Vaimo Agafia 38 v.

Lapset Joakim 18 v. Artemij 14 v. Semeon 7 v. Vasilij 2 v. Tatjana 14 v. ja Irina 5 v.

Timofein sisko Ksenija 47 v.²⁹

Semen, s. 3.2.1883, k. 19.6.1909 tuberkuloosiin, 27 vuoden ikäisenä reservissä oleva rivimies.³⁰

Simanasta minulle on kerrottu, että hän kuoli poikamiehenä.³¹

Simana meni "starttsoih" eli srannikaksi" (eräs uskonlahko) ja siinä uskossa kuoli.³²

Kostamus

Suojärvi Talo 12

(Läykky Oleksei)

Laukkanen Iro Timontyttö

Kos.R.1.8.

(Irina Timofejevna Rugojeva)

Synt. 13.05.1885 Kostamus, Suojärvi

Kuollut 1962

Puoliso: Laukkanen Oleksei Riionpoika

Kon.L.4.1.

(Aleksi Grigorjevitch Läykkyjev)

Synt. 16.03.1877, Kontokki

Vihitty: 16.02.1905

Lapset: Iivana, Makar, Nikolai, Santeri, Anna, Maria, Ulli (Jenny), Olka, Elena ja Anni

Kostamus, v. 1890, Talo 433

Timo Osip. Rugojev 44 v.

Vaimo Agafia 38 v.

Lapset Joakim 18 v. Artemij 14 v. Semeon 7 v. Vasilij 2 v. Tatjana 14 v. ja Irina 5 v.

Timofein sisko Ksenija 47 v. ³³

Kostamuksen Kylästä on seitsemisen kilometriä Suojärvelle. Sen rannalle tuli ensin - nähtävästi Kylästä - muuan Pöksyni - Peksujev, sitten Jyrkilästä Timo Rugojev. Peksujevien ja Rugojevien lisäksi 12 taloa Suojärvässä oli vielä **Laukkasen talo**, kun Timosen **Iro** (sukujaan Rugojev) nai Kontokin mies **Laukkani Oleksei**, joka ensin tuli Timolle, mutta sitten rakensi oman talon. ³⁴

Iron nai, kuten mainittiin, kontokkilainen **Laukkasen Oleksei**, jota kutsuttiin **Läykky-Oleksein** nimellä. Tädiltään Iro Laukkaselta Jaakko Rugojev kirjoitti v. 1937 perinteenkeruumatkallaan satuja, jotka nyt Petroskoissa instituutin arkistossa . Laukkasen Irolla oli jonkin verran koltunankin taitoa. Kerran Jaakko Rugojev osui paikalle sen toteamaan: Tulin kotiin Petroskoista koulusta. Matka Uhtuasta kotikylään 60-70 km tein suksilla, sukset oli minulla sitä varten mukana Petroskoissa. Nousen rantapolkua taloa kohti, ja siellä kuului meteli. Kun tulin talon päätyyn niin nurkan takana viuhahti Iro- Täti kirves kädessä. Hän oli >> halteissah>>, iski tannerta kirveellä ja luki ja manasi. Joko hän ei huomannut minua tai ei välittänyt tulostani, mutta toimitustaan hän ei keskeyttänyt Kun menin sisälle ja näin sairaan sisareni, ymmärsin että äitini oli hädäsään turvautunut Iroon saadakseen tyttärensä terveeksi. ³⁵

Kun 30-luvun puolivälissä aloin harrastaa perinteenkeruuta, niin oivallisia sadunkertoja ja runonlaulajia löytyi aivan lähisukulaisteni joukosta, mm. tätini **Iro Timontytär Laukkanen (o.s. Rugojeva)**. Todettakoon muuten, että kyllä hänkin osasi tarpeen tullen sekä loihkia että karkottaa manauksillaan pahan vihat sairaasta ihmiskehosta. ³⁶

Läykkyjev Aleksei Grigorinpoika 42. v. poistunut Kostamuksesta ennen 22.03.1922. (Ei tietoja). ³⁷

Isä Aleksei vangittu v. 1938. Äiti Iro jäi 8 lapsen kanssa yksin (Kaikki kuolleet). ³⁸

Kostamus

Suojärvi Talo 2

Rugojev Vasselei Timonpoika

Kos.R.1.9.

(Vasilij Timofejevits Rugojev)

Synt. 21.01.1888 Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Peksujev Okahvie Ortjontyttö

Kos.P.2.1.1.

(Agafja Artemjevna Peksujeva)

Synt. 06.02.1897, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 17.07.1978, Sortavala

Vihitty: 12.02.1916

Lapset: Nikolai, Jaakko, Olka, Helmi, Aune ja Risto

Kostamus, v. 1890, Talo 433

Timo Osip. Rugojev 44 v.

Vaimo Agafia 38 v.

Lapset Joakim 18 v. Artemij 14 v. Semeon 7 v. **Vasilij 2 v.** Tatjana 14 v. ja Irina 5 v.

Timofein sisko Ksenija 47 v. ³⁹

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) Jakim 39 v. Artemij 38 v. **Vasilij 22 v.** Makarij 18 v. Nikolaj 15 v. ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi Irina 7 v.

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v. ⁴⁰

Isälläni **Vasseleilla** ja äidilläni **Okahviella** oli kuusi lasta: Juakko, Olga, Nikolai, Helmi, Aune ja Risto. Makari-sedällä ja Okku-tiätinkällä myös kuusi perillistä: Iivana, Timo, Lauri, Otto, Maksima ja Niilo.

Isäni **Vasselei** kuoli 30-luvun alussa. Makarie-tiätä menehtyi sodan aikana evakkomatalla Uralilla. Okun ja Okahvien huollettavaksi jäi monta alaikäistä lasta. Se oli vaikeaa aikaa, mutta jotenkuten selvittiin. Makarien vanhin poika Iivana kaatui rintamalla. Evakosta palattuaan Okku asui poikineen jonkun aikaa Tollonjoella. ⁴¹

Timoni Vasselein ja hänen niin ikään Suojärvestä lähtöisin olevan vaimonsa **Okahvie Ortjontyttö Peksujevin** lapsista yksi on Neuvosto-Karjalan tunnetuimpia suomeksi kirjoittavia kirjailijoita, Jaakko Rugojev; muita lapsia ovat Nikolai ja Olka (ollut naimisissa Kivijärvestä kotoisin olleen opettaja Aleksi Väliahon kanssa), toiset lapset ovat kuolleet; äiti Okahvie eli (hän kuoli kesällä 1978) Olka-tyttärensä luona Sortavalassa, jossa myös Nikolai asuu. ⁴²

Jaakko Rugojevin äiti **Okahvie Peksujeva** oli syntynyt "sroit-san peätintensä" (helluntain edellisenä perjantaina) 1894, näin todellisuudessa, vaikka virallisissa papereissa ja mm. passissa on syntymäpäiväksi merkitty 6.2.1897. Äidin vanhemmat olivat Ortjo Mikitänpoika Peksujev samasta Suojärven kylästä ja Jeli Simanantyttö Alajärven kylästä. ⁴³

Okahvie, sisarista vanhin, oli naimisissa syntymäkylässä Suojärvestä **Timosen Vasselein** kanssa, elänyt Sortavalassa. ⁴⁴

Kostamus

Suojärvi Talo 2

Rugojev Makarie Timonpoika

(Makarij Timofejevits Rugojev)

Synt. 02.01.1891, Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Filipov Okku Huotarintyttö

Kenttjärvi

Lapset: Lauri, Iivana, Timo, Maksima, Otto, Nikolai

Kos.R.1.10.

Kej.F.1.5.2.

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) Jakim 39 v. Artemij 38 v. Vasilij 22 v. **Makarij 18 v.** Nikolaj 15 v. ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi Irina 7 v.

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v. ⁴⁵

Timoni Makarien eli Matin vaimo **Okku** on Omossun Huotarin ja tämän suomalaisen vaimon tyttö Kenttärvestä. Hän asuu nykyään poikansa Laurin luona Jyskyjärvestä; tältä **Omossun Huotarin Okulta**, herttaiselta »teätinkältään», Jaakko Rugojev on kirjoittanut muistiin paljon Kostamuksen, Suojärven ja Kenttärven perimätieto. ⁴⁶

Isälläni Vasseleilla ja äidilläni Okahviella oli kuusi lasta: Juakko, Olga, Nikolai, Helmi, Aune ja Risto. **Makari**-sedällä ja **Okku**-tiätinkällä myös kuusi perillistä: Iivana, Timo, Lauri, Otto, Maksima ja Niilo.

Isäni Vasselei kuoli 30-luvun alussa. **Makarie-tiätä** menehtyi sodan aikana evakkomatalla Uralilla. **Okun** ja Okahvien huollettavaksi jäi monta alaikäistä lasta. Se oli vaikeaa aikaa, mutta

jotenkuten selvittiin. Makarien vanhin poika Iivana kaatui rintamalla. Evakosta palattuaan **Okku** asui poikineen jonkun aikaa Tollonjoella.⁴⁷

Kostamus

Suojärvi Talo 1

Kalliokoski Miikkula Timonpoika

Kos.R.1.11.

(Nikolaj Timofejevits Rugojev)

Synt. n. 26.12.1895 Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Rugojev Olga Miikkulantyttö

Kos.R.7.3.1.

Kostamus, Jyrkilä

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) Jakim 39 v. Artemij 38 v. Vasilij 22 v. Makarij 18 v. **Nikolaj 15 v.** ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi Irina 7 v.

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v.⁴⁸

Nimenmuutoksia:

Nikolai Kalliokoski (Rugojeff) Kontokki, Suojärvi.⁴⁹

Muuten Suomessa ollessaan setä käytti nimeä **Niilo Kalliokoski**.⁵⁰

Sen jälkeen kun **Nikolai-setä** oli mennyt naimisiin Kostamuksen Jyrkilän Miikkulan lesen **Olgan** (myöskin Rugojeva) kanssa, he tulivat tänne lomilleen yhdessä.⁵¹

Timoni Miikkulan vaimo oli **Olka**, jonka vanhemmat olivat »Jyrin lesen poika» Miikkula ja Marttisen Vasselein tytär Palaka Kivijärven kylästä (Miikkulan ja Palakan muita lapsia olivat Nina ja Nikolai). **Olkan** isä Miikkula oli kauppias, ensin laukunkantaja, sitten perusti kaupan Ahvenanmaalle, jonne vei perheensäkin. Kun Miikkula kuoli, niin vaimo Palaka palasi lapsineen Karjalaan, ensin Kivijärveen, sitten miehensä kotikylään Kostamuksen Jyrkilään.⁵²

Akiman "jakoveli" **Nikolai** oli lahjakas, monitoiminen mies. Hänen vaiheistaan olisi kirja laadittava, tuumii Jaakko. Nikolai puhui sangen sujuvasti suomea ja venäjää, taisipa jonkin verran myös ruotsia ja englantia - vaikka oli käynyt vain yhden vuoden Miininin koulua Kiimaisjärvellä! Hänen käsialansa oli aivan ihmeen kaunista. Erittäin herkkä, viisas mies hän oli. Ja komea mies!⁵³

3. **Rugojev Nikolai Timofeinpoika 26 v.** Poistunut Kostamuksesta ennen 22.03.1922. (Mobilisoitu suomalaisten toimesta).⁵⁴

Rugojev, Nikolai Timonpoika syntyi Kontokin Suojärvellä 30.11.1895, oli vuodesta 1905 Suomessa kauppa-apulaisena ja kävi Turussa Lyseota sekä kauppaopistoa. Otettiin Venäjän armeijaan keväällä 1915, vapautettiin vänrikkinä keväällä 1917 ja siirtyi Vienan Kemiin miliisiksi. Ryhtyi helmikuussa 1918 perustamaan Muurmannin radan karjalaisista osastoa valkosuomalaisia vastaan. Sittemmin palveli brittien Karjalan otrjaadissa luutnanttina. Teki murhia johtaessaan sotatoimia valkoisia vastaan kesällä ja syksyllä 1918. Sai maaliskuussa 1919 brittikapteenin arvon, mutta vapautettiin palveluksesta kommunistiksi epäiltynä kesällä. Palasi kotiin, ryhtyi syksyllä 1919 Vienan väliaikaishallituksen osuuskuntajärjestäjäksi ja osallistui talven taiteluihin Pohjois-Venäjän valkoisia vastaan. Neuvosto-Karjalassa otettiin marraskuussa 1920 Kemin kihlakunnan toimeenpanevan komitean maatalousosaston päälliköksi. Oli toukokuusta elokuuhun 1921 vangittuna syytettynä vastavallankumouksillisuudesta. Lähetettiin Karjalan työväenkommuuniin

ulkomaankauppaosaston sihteeriksi Akonlahteen, jossa oli myös elintarvikekomissaarina. Liittyi marraskuussa 1921 Vienan metsäsissikapinaan, jossa toimi ylipäällilö Ilmarisen esikunnassa Kiimasjärvellä ja Uhtualla. Pakeni helmikuussa 1922 kapinallisten mukana Suomeen ja etsi töitä Suomusalmella, Kemissä ja Helsingissä. Toukokuussa 1922 pääsi pakolaisapuvirastoon töihin. Vangittiin 1923 ja syytettiin vuoden 1918 murhista.⁵⁵

Niin sanotun Karjalan kapinan aikana 1921-1922 ja jälkeen suomalaiset valkoiset kostivat monelle karjalaiselle, jotka olivat osallistuneet v. 1918 syksyllä kotiseutunsa vapauttamiseen. Esimerkiksi **Nikolai Rugojev** ja Iivana Kemppainen joutuivat suomalaisten vangiksi ja heitä pidettiin pitkä aika, Rugojevia Viipurin ja Kempaista Turun linnassa, kunnes heidät vapautettiin neuvostupuolen toimesta (vaihdettiin täällä kiinni joutuneisiin suomalaisiin vakoilijoihin).⁵⁶

Suurin osa sen 450-henkisestä miehistöstä oli Latvajärven karjalaisia. Osaston komentajaksi oli valittu vuokkiniemeläinen vasemmisto-SR Grigori Lezojev eli Riiko Lesonen, jonka apulaisia olivat kontokkilaiset Aleksandr eli Santeri Petrov ja **Nikolai Rugojev** sekä vuokkiniemeläinen Dorofei Vasarajev. Nämä kaikki olivat maailmansodan käyneitä. Vasemmisto-SR:ien ja kommunistien välit olivat tähän aikaan kiristymässä eri puolilla Venäjää ja siksi Lesonen johti 2.7. kaartinsa vaihtamaan puolta kesken kiristyneen tilanteen.

Seuraavaksi Maynard keksi, että karjalaispunaisista saisi uuden apujoukon brittiarmeijalle, ja 7.7.1918 hän ja Lesonen tekivät sopimuksen. Vienan Kemiin punakaarti muuttui Karjalan vapaehtoisrykmentiksi eli Karjalan otrjaadiksi samoin ehdoin kuin suomalaisten punakaartin pohjoisen rintama Kantalahdessa. Otrjaadin komentajaksi nimitettiin irlantilainen everstiluutnantti P. J. Woods. Miehiä otrjaadiin liittyi perustamishetkellä 235 henkeä. Karjalaisista luutnantinvirat saivat Lesonen ja ”Pitkä-Iivana Lipkin”.⁵⁷

Rugojeva Irina Akimantytö

Kos.R.1.1.1.

Synt. n. 1903, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) Jakim 39 v. Artemij 38 v. Vasilij 22 v. Makarij 18 v. Nikolaj 15 v. ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi **Irina 7 v.**

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v.⁵⁸

Jyvälahti

Siikonen Outi Akimantytö

Kos.R.1.1.2.

(o.s. Rugojev)

Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Siikonen Jussi

Jyl.

(kuva) **Outi Akimantytär Siikonen** äitinsä Anni Hilipäntytär Rugojevan kanssa Jyvälahdessa. Mentyyään naimisiin Jyvälahtelaisen Jussi Siikokosen kanssa jo 30-luvulla Outi asettui sodanjälkeisinä vuosina Jyvälahden vakituiseksi eläjäksi, uurasti yhteistalouden pelloilla, kalasti ja kasvatti jälkipolvea.

Hänen äitinsä Anni Hilipäntytär, omalta suvultaan Karhusia, oli kotoisin Vuokinsalmelta. Annin sisar Domna Huovinen sai kuuluisuutta etevänä runonlaulajana suomenpuoleisessa rajakarjalaisessa kylässä Kuivajärvellä. Annillakin oli hallussaan runsaasti suusanallisia aarteita. Valitettavasti kukaan ei kirjoittanut muistiin hänen arvokkaita perimätietojaan.⁵⁹

Vuokkiniemi

Vatanen Oksenie Ortjontyttö**Kos.R.1.2.1.**

(o.s. Rugojeva)

synt. Kostamus, Suojärvi

Puoliso. Vatanen Mikittä Huotarinpoika**Kos.V.3.1.2.**

(Nikita Fjodorovits Vadajev)

Synt. 08.05.1902, Kostamus, Voara

Rugojev Nikolai Vasseleinpoika**Kos.R.1.9.1.**

(Nikolai Vasiljevits Rugojev)

Synt. Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Lida AleksandrovnaNikolai Vasiljevits ja vaimonsa Lida Aleksandrovna.⁶⁰**Rugojev Jaakko Vasseleinpoika****Kos.R.1.9.2.**

Synt. 15.04.1918, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 17.06.1993, Petroskoi

Jaakko Vasseleinpoika Rugojev, synt. 1918 Kostamuksen Suojärnessä, elää kirjailijana Petroskoissa; häntä haastattelin 1.3.1974 hänen kesäaunnollaan Kentjärven rannalla Kosalmessa.

Jaakko Rugojev on vahvasti kostamukselaista juurta, isän puolelta Rugojevin eli Ruhasen (t. Ryhäsen) sukua, äidin puolelta Peksujeveja eli Pöksysiiä. Molempien sukujen esi-isien sanotaan tulleen Savosta - milloin, sitä ei tarkalleen tiedetä. Savosta on perimätiedon mukaan kulkeutunut myös kolmas Kostamuksen valtasuku: Vataset. Muunnimiset, mikäli sellaisia Kostamuksessa asusti, olivat tulleet tavallisesti kotivävyiksi.⁶¹

Jaakon kotitaloa isännöivät siis Vasselei ja Makarie. Vasselei oli syntynyt "vanhana uutenvuonna" 1886 - passissa oli tosin vuosiluku 1887. Hän nai Kostamuksesta Peksujevin Okalivien. Heidän vanhin poikansa on Jaakko Rugojev. Vasselei kuoli nuorena.

Makarien vaimo Okku oli Omosun Huotarin tyttö Kentjärvestä. Okulta - eli "Makarien naini teät'intkältä" -Jaakko on tehnyt paljon perinnemuistimpanoja. Okku on kertonut Jaakolle senkin, miten hänet oli Suojärveen tuotu:

Vasselein ja Makarien talo oli juuri valmistunut, ja miehet rakensivat kylyä. Makarie oli ollut joissakin kesäjuhlista Kentjärvellä. Oli semmoinen tapa, että jos morsiamen kanssa palattiin praasniekasta, niin tullessa alettiin jo kotijärvillä ampua haulikolla ilmaan. Ja nyt sieltä Poappalinjärveltä alkoi kuulua pamahtelua. Joka kerta kun järvelta. kuului laukaus, niin nämä rakennuksella olevat miehet, joilla oli kurikat työkaluina, vastasivat laukaukseen kurikaniskulla; he arvasivat, että Makarie oli nyt tulossa nuorikon kanssa. Vasselein vaimo Okahvie oli myös nuori, hiljattain tuotu taloon, mutta häätävät hän tiesi: otti seulaan ohria ja viskeli jyviä nuorenparin päälle heidän saavuttuaan pihalle.

Talossa elettiin yhteiselämää hyvin pitkään. Mutta kaiken varalta asumus oli alun perin rakennettu kaksiosaiseksi, niin että molemmissa päissä oli samanlaiset huoneet, leivinuunit ja kaikki. Oli oltu ennalta viisaita, varauduttu eroon - ja niinhän se ero sitten tulikin. Vasselei-veli oli kipakkaluontoinen. Muurmannin radan rakennustyössä koetut rasisukset ja uudisraivaajan ankara työ olivat heikentäneet hänen terveyttään. Sairaus teki hänet ärtyisäksi. Hän oli huomattavasti Makarie-veljeään vanhempi ja pyrki ehkä liikaakin ohjailemaan nuorempaa, joka oli vähän hulivili luonteeltaan. Makarien seikkailumieli tuli näkyviin esim. Kemin matkoilla, kun käytiin hakemassa tavaraa Vienan Kemistä. Rahtitiellä oli joskus kymmeniä, satojakin hevosia, osa Vuokkiniemen perukoilta saakka. Siellä sitten "huikittiin" (= vaihdettiin ilman välirahaa) hevosia, ja se oli sellaista uhkapeliä. Makarie vaihtoi joskus hevosta useitakin kertoja samalla matkalla. Tämä ei tietysti miellyttänyt veli Vasseleita, koska aina ei Makarie suinkaan tuonut kotiin parempaa hevosta, vaan joskus hän tuli kotiin loppuun ajetulla konilla, joka oli vain luuta ja nahkaa.

Jaakko Rugojev kertoi veljesten eron tapahtuneen seuraavasti:

Oltiin syömässä Mitä lienee isä sanonut, sitä en kuullut, kipakka sananvaihto joka tapauksessa syntyi veijesten kesken. Pöydällä oli aloittamaton pyöreä ruisleipä Makarie-setä nousi seisomaan. Hän otti leivän ja leipäveitsen, halkaisi leivän kahtia, antoi toisen puolen isälle ja toisen puolen vaimolleen Okulle ja sanoi, että tästä päivästä "rupiemma omih leipih". Niin oli ero tehty. Mutta tätä eroa eivät lapset tunnustaneet koskaan, ja vanhemmat olivat niin paljon viisaita, etteivät alistaneet lapsia omaan tahtoonsa, vaan veljesten lapset söivät aina sillä puolen missä halutti ja nukkuivat missä halutti. Okulla ja Makariella oli kuusi poikaa, ja meitä Okahvien ja Vasselein lapsia oli saman verran. Parhaana aikana oli saman katon alla toistakymmentä tenavaa vilistämässä. Enkä muista, että Okku olisi koskaan lapsia lyönyt - eikä hän pahasti kironnutkaan.

Sodan jälkeen Vasselein talon paikalla ei ollut muuta kuin savupiippu pystyssä, mutta uuni oli tehty niin vankasti, että kun siellä sodan jälkeen kävi heinämiehiä Vuokkiniemestä, olivat he paistaneet tassä uunissa paitsi leipää myös hirvenlihoja, kun olivat eväitten niukkuuden vuoksi kolauttaneet hirven syödäkseen. Kostamuksen Kuikkavaaran rinteessä oli "liittakiveä" ja siitä tehtiin uuneja. Se kivi oli sellaista, että kun uunia oli muntaman kerran lämmitetty kovasti, niin se sulii ja kaikki saumat sulivat, ja uunin pohjasta, arinasta, tuli aivan kiinteä. Sen takia tämäkin uuni on niin kauan kestänyt.

Jaakko Rugojevin äiti Okahvie Peksujeva oli syntynyt "sroitsan peäitnttsänä" (helluntain edellisenä perjantaina) 1894, näin todellisuudessa, vaikka virallisissa papereissa ja mm. passissa on syntymäpäiväksi merkitty 6.2.1897. Äidin vanhemmat olivat Ortjo Mikitänpoika Peksujev samasta Suojärven kylästä ja Jeli Simanantyttö Alajärven kylästä.⁶²

Väliaho Olka Vasseleintyttö

Kos.R.1.9.3.

(Olga Rugojev)

Synt. Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Väliaho Aleks

Kij

Lapset: Alja

Olka (ollut naimisissa Kivijärvestä kotoisin olleen opettaja **Aleks Väliahon** kanssa), toiset lapset ovat kuolleet

Kenttäjärvellä tavoitimme muita Kostamukseen menijöitä, Hilatan Iron miehineen ja **Olga-siskon** pienen Alja-tyttönsä kanssa. He olivat lähteneet Uhtualta jo paria päivää aikaisemmin, mutta viipyneet matkalla.⁶³

Rugojev Helmi Vasseleintyttö

Kos.R.1.9.4.

Rugojev Aune Vasseleintyttö

Kos.R.1.9.5.

Rugojev Risto Vasseleinpoika

Kos.R.1.9.6.

Rugojev Lauri Makarienpoika

Kos.R.1.10.1.

(Lavrentij Rugojev)

Synt. 11.08.1930, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 15.02.2008, Suomussalmi

Puoliso: Irja

Lapset: Vladimir, Natasa

Isäni on **Lauri** (hänen veljet Iivana, Timo, Maksima, Otto, Niilo – Nikolai) ja hän asuu nyt Suomussalmen Myllylahdessa, muutti sinne äitini Irjan kanssa pari vuotta sitten Kostamuksesta. Isoisäni on Makarie Kostamuksen Suojärveltä (toisissa kirjoissa Makar tai Matti) – veljeksien

kanssa (Niilo, Akima, Vasselei – kirjailija Jaakon isä) pitivät aikoinaan kauppaa Kemiossa Ahvenanmaalla – mutta kansallissodan mellakoiden jälkeen siirtyivät takaisin juurille. Heidän isä oli Timo tai Timofei ja hän oli Borissa (Boris) Rugojeff / Ruhasen sukua. Lisäksi minun juuret on isoisien kautta Filippoff – Kenttijärveltä / Valtonen – Vuokkiniemen Ponkalahdesta / Kemppanen – Hyrynsalmelta.

Vladimir Rugojev. ⁶⁴

Lauri (Lavrentij) Rugojev syntynyt Kostamuksen Suojärvellä 11.08.1930, kuoli Suomussalmella 15.02.2008. Hän oli karjalaista sukujuurta ja hänen äitinsä Akuliina Rugojeva os. Filipoff oli syntynyt Kontokin Kenttijärvellä ja isänsä Makarie Rugojev Kostamuksen Suojärvellä.

Hän aloitti työt sepän apulaisena 12-vuotiaana Karjalassa. Hän oli mukana uitossa ja metsäsavotoissa sekä työskenteli puuseppänä ja laivamekaanikkona.

Lauri Rugojev meni perheensä kanssa evakkoon Uralille ja eli siellä vuodet 1941-1945. Sen jälkeen hän oli viisi vuotta armeijassa Puolassa. Hän palasi Vienan Karjalaan ja asui 25 vuotta Kostamuksessa.

Lauri Rugojev muutti Suomeen vaimonsa Irjan kanssa vuonna 1999.

Siunaus- ja muistotilaisuuteen asallistui sukulaisia ja tuttavvia Suomesta ja Venäjältä. ⁶⁵

Rugojev Iivana Makarienpoika

Kos.R.1.10.2.

Synt. Kostamus, Suojärvi

Rugojev Timo Makarienpoika

Kos.R.1.10.3.

Synt. Kostamus, Suojärvi

Rugojev Maksima Makarienpoika

Kos.R.1.10.4.

Synt. Kostamus, Suojärvi

Rugojev Otto Makarienpoika

Kos.R.1.10.5.

Synt. Kostamus, Suojärvi

Rugojev Nikolai Makarienpoika

Kos.R.1.10.6.

Synt. Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Klava

Lapset: Aljosa, Viktoria

Rugojev Vladimir Laurinpoika

Kos.R.1.10.1.1.

Kostamus

Suojärvi Talo 7

2.3. Vatanen Mikko Huotaripoika

(Nikifor Feodorov Vadajev)

Synt. n. 1846, Kostamus, Prokkola

1 Puoliso:

Synt. n. 1845

2 Puoliso: 1.1.2.4.1. Vatanen Matrena Huotarintyttö

Kos.V.1.

(Matrena Feodorovna Vadajeva)

Synt. n. 1856

Lapset: Mihail, Uljan, Petr, tyttö, Evstavij ja Tatjana

Kostamus, v. 1890, Talo 446

Nikifor Feod. Vadajev

Vaimo 45 v.

Lapset Mihail 15 v. Petr 8 v. Uljana 12 v. ja (tyttö)? 6 v. ⁶⁶

Kostamus, v. 1910, Talo 219

Nikifor Feodor. Vadajev 64 v.

Toinen v. Matrena Feodorova 54 v.

Lapset Mihail 35 v. Petr 28 v. Evstavij 20 v. Tatjana 20 v. ⁶⁷

Vatases veljeksillä. Miihkalilla, Onissimalla ja Jelesseillä oli kullakin oma talo. Veljesten isä oli Vatani Huotari ja äiti Akonlahden Tullinniimestä tuotu Okahvie («Maksima-ukon» sisar). Veljesten vaimot olivat lähikylistä:, Huotarilla ja Okahviella oli kaksi tyttöäkin: **Matrjo**, jonka nai joku Suojärven mies, ja Moarie, joka joutui naimisiin Alajärven kylään. ⁶⁸

Kostamus

Suojärvi Talo 8

2.3.1. Vatanen Mihail Mikonpoika

Kos.V.1.

(Mihail Nikiforovits Vadajev)

Synt. n. 1875 Kostamus, Suojärvi (Prokkonen)

Puoliso: Palagia Maksimantytö

(Palagia Maksimovna)

Synt. n. 1874

Lapset: Anna, Marina, Semeon, Joann ja Oleksi

Kostamus, v. 1890, Talo 446

Nikifor Feod. Vadajev

Vaimo 45 v.

Lapset **Mihail 15 v.** Petr 8 v. Uljana 12 v. ja (tyttö)? 6 v. ⁶⁹

Kostamus, v. 1910, Talo 219

Nikifor Feodor. Vadajev 64 v.

Toinen v. Matrena Feodorova 54 v.

Lapset **Mihail 35 v.** Petr 28 v. Evstavij 20 v. Tatjana 20 v. ⁷⁰

Kostamus, v. 1910, Talo 220

Miha. v. Palagia Maksimova 36. v.

Lapset Semeon 6 v. Joann 1½ v. Anna 10 v. ja Marina 8 v.

Pet. V. Parakeva Timof. 28 v.

Poika Pavel 3 v. ⁷¹

Suojärven ja Kurensuon välisestä notkosta tie nousi loivasti Prokkosen suvun asumalle järvenrantatermälle. Sitä sanottiinkin Prokkosen termäksi, vaikka itse Kostamuksen Prokkolan Prokko ei täällä asunut koskaan. Täällä sijaitsevat talot oli Prokon pojan **Mikon ja tämän poikien Miihkalin**, Petrin ja Jeysein rakentamia. Heidän sukunimensä oli Vatanen.

Prokon termä – **Miihkalin talo.** ⁷²

2.3.2. Vatanen Tatjana Mikontytö

Kos.V.2.

(Tatjana Nikiforovna Vadajeva)

Synt. n. 1884 Kostamus, Suojärvi (Prokkonen)

Kostamus, v. 1910, Talo 219

Nikifor Feodor. Vadajev 64 v.

Toinen v. Matrena Feodorova 54 v.

Lapset Mihail 35 v. Petr 28 v. Evstavij 20 v. **Tatjana 20 v.** ⁷³

2.3.3. Vatanen Uljana Mikontyttö

Kos.V.3

(Uljana Nikiforovna Vadajeva)

Synt. n. 1878 Kostamus, Suojärvi (Prokkonen)

Kostamus, v. 1890, Talo 446

Nikifor Feod. Vadajev

Vaimo 45 v.

Lapset Mihail 15 v. Petr 8 v. **Uljana 12 v.** ja (tyttö)? 6 v. ⁷⁴

Kostamus

Suojärvi Talo 11

2.3.4. Vatanen Petri Mikonpoika

Kos.V.4.

(Petr Nikiforovits Vadajev)

Synt. n. 1882 Kostamus, Suojärvi (Prokkonen)

Puoliso: Parakeva Timontyttö

(Paraskeva Timofejevna)

Synt. n. 1882

Lapset: Pavel, Iivana

Kostamus, v. 1890, Talo 446

Nikifor Feod. Vadajev

Vaimo 45 v.

Lapset Mihail 15 v. **Petr 8 v.** Uljana 12 v. ja (tyttö)? 6 v. ⁷⁵

Kostamus, v. 1910, Talo 219

Nikifor Feodor. Vadajev 64 v.

Toinen v. Matrena Feodorova 54 v.

Lapset Mihail 35 v. **Petr 28 v.** Evstavij 20 v. Tatjana 20 v. ⁷⁶

Kostamus, v. 1910, Talo 220

Miha. v. Palagia Maksimova 36. v.

Lapset Semeon 6 v. Joann 1½ v. Anna 10 v. ja Marina 8 v.

Pet. V. Parakeva Timof. 28 v.

Poika Pavel 3 v. ⁷⁷

Suojärven ja Kurensuon välisestä notkosta tie nousi loivasti Prokkosen suvun asumalle järvenrantatermälle. Sitä sanottiinkin Prokkosen termäksi, vaikka itse Kostamuksen Prokkolan Prokko ei täällä asunut koskaan. Täällä sijaitsevat talot oli Prokon pojan Mikon ja tämän poikien Miihkalin, **Petrin** ja Jeysein rakentamia. Heidän sukunimensä oli Vatanen.

Prokon termä – **Petrin talo.** ⁷⁸

Myöhemmin minulle on selvinnyt, että hukkuneen Iivana Vatasen äiti Iro – **Prokkosen Petrin leski Kostamuksen Suojärveltä** – oli mennyt toisiin naimisiin Luomajärven Romanan pojalle. Luomajärvi kuului Alajärven kolhoosiin ja siinä syy miksi Iivana Vatasesta oli tullut tämän yhteistalouden kirjanpitäjä. Santeri Korkkosen mukaan Iro asui sodan jälkeen Uhtualla siinä talossa, jonka seinään on kiinnitetty runonlaulaja Maura Hotejevan muistolaatta. ⁷⁹

2.3.5. Vatanen ? Mikontyttö

Kos.V.5.

Synt. n. 1884 Kostamus, Suojärvi (Prokkonen)

Kostamus, v. 1890, Talo 446

Nikifor Feod. Vadajev

Vaimo 45 v.

Lapset Mihail 15 v. Petr 8 v. Uljana 12 v. ja (tyttö)? 6 v.⁸⁰

Kostamus

Suojärvi Talo 6

2.3.6. Vatanen Jeysssei Mikonpoika

Kos.V.6.

(Evstavij Nikiforovits Vadajev)

Synt. n. 1890 Kostamus, Suojärvi (Prokkonen)

Lapset: Ivan ja Maria

Kostamus, v. 1910, Talo 219

Nikifor Feodor. Vadajev 64 v.

Toinen v. Matrena Feodorova 54 v.

Lapset Mihail 35 v. Petr 28 v. Evstavij 20 v. Tatjana 20 v.⁸¹

Suojärven ja Kurensuon välisestä notkosta tie nousi loivasti Prokkosen suvun asumalle järvenrantatermälle. Sitä sanottiinkin Prokkosen termäksi, vaikka itse Kostamuksen Prokkolan Prokko ei täällä asunut koskaan. Täällä sijaitsevat talot oli Prokon pojan Mikon ja tämän poikien Miihkalin, Petrin ja Jeysssein rakentamia. Heidän sukunimensä oli Vatanen.

Prokon termä – Jeysssein talo.⁸²

Talvella (1922-23) Kostamuksen suureen kylään oli muodostettu köyhällistöryhmä, jonka valtuutettuna Suojärvellä toimi Jeysssei Vatanen. Köyhällistöryhmän miehet kävelivät talosta taloon ja kehottivat antamaan liiat siemenviljat yhteiseen varastoon. Vallan merkkinä heidän rinnoissaan komeili suuri vaakunantapainen pläkki. He tulivat myös pieneen Suojärven kylään. Pyysivät avaamaan aitat ja tarkastivat talousrakennukset.

- Miän Mikittä-ukko oli peittän siemenet riihen lakkah, no oli niitä jäänyt nimeksi aittahki. Osa niistä otettih, osa jätettih...

Kysyin Iivanalta:

- Mahtoiko Jeysssei tietää Mikitän piilopaikan?

- Siih en voi sanuo mitänä. No kai se Jeysssei käsitti, jotta kun suuri hätä tulou, niin Mikittä-ukko aina auttau rahvasta..

- Teillähän oli silloin suuri perhe.

- Perehtä piisasi kun kahen veljeksen pätinäkunta oli saman katon alla. Stolan takana aina oli lähes kaksikymmentä lusikkaa heilumassa.⁸³

Muistan vielä hiukan Prokkosten suvun vanhan talon. Se iso pytinki oli rakennettu edustavalle paikalle, vasen kylki antoi järvelle ja pohjoisen puolelle, talon otsa oli suunnattu itään niin, että kaikki päivännousut näkyivät suoraan pirttiin. Oikea suvenpuoleinen seinä otti vastaan auringonsäteet ja piteli niitä lämpimässä pihapiirissä.

Muistan että talossa oli punaisella ja vihreällä maalattu kosino ja ehkä lautsatkin maalatut. Oli pirttiä, oli gornitsaa, sintsiä ja karjansuojaa.

Mutta talon rakentajat, vanhat isännät, olivat aikoja sitten kuolleet ja isännyyttä pitämään oli jäänyt Jeysssei-poika, nuorempana herraskaisuuteen taipuvainen komea mies, joka ei välittänyt vanhan, vähitellen rappeutuvan talon korjaamisesta.

Kun Jeysssein velivainajan Petrin uusi, mutta keskeneräinen talo jäi tyhjilleen, Jeysssei muutti asumaan sinne ja pikkuhiljaa sahaili taattonsa komean talon uunipuikseen, alkaen tämän kavennushomman tietysti talon takasista.

Pirtin lattialla kuivattiin lehtiä ja kerppuja ja pirttiä pidettiin myös heinähuoneena.

Petrin taloakaan Jeysssei ei ryhtynyt rakentamaan loppuun, vaan asui suurine lapsiperheineen yhdessä pirtissä, vaikka keskeneräisistä kamareista olisi saanut vähällä vaivalla toisen asuttavan huoneen. Sintsin lattialankut, niin kuin ne olivat Petriltä jääneet lopullisesti naulaamatta, niin ne keikkuvat jalkojen alla myöhempinäkin vuosina, kuni Jeysssein perhe asui talossa...

Jeyssein pirtin perässä oli riuún vahvuisista mäntyparruista rakennettu läävä ja heinälato. Kylyä ei tainnut talossa ollakaan.

Ainut, mistä Jeyssei piti hyvää huolta, oli se peräikkunan edessä kasvava >>nakrismua>> eli naurispelto... Hyviä, maukkaita ja kauniita nauriita Jeyssei osasi kasvattaa.

Kerran sunnuntaina suuret pojat yllyttivät meitä pikku poikia, että kuka rohkenee vetäistä Jeyssein pellostä nauriin. Näimme, että itse Jeyssei istui ikkunapielessä ja seurasi meinikejämme.

- Kaikki työ olette sittapukuja, isot pojat sanoivat.- Että ruohi (uskalla) tuonvertaa...

En halunnut olla >>sittapuku>> ja vetäisin laidimmaisen nauriin. Jeyssei ojensi kätensä ikkunan takana ja liikuttellen etusormeaan kehotti minua tulemaan sisään. Menin pirttiin riiputtaen naurista naateista.

- Pane nakris lautsalle ta mäne sano tuatollas, jotta varassit Jeyssein pellostä nakrehen. Vain pitäykö miun sanuo?

- Ei. Mie itse sanon.

- Sanokin.

Sinä iltana sain selkäsaunan, heti kun olin kertonut asian isälleni.

Silloisessa Suojärvessä tenavan himo vieraaseen tavaraan lääkittiin päättävästi ja kertakaikkisesti.

Muutenhan naapurukset asuivat keskenään sulassa sovussa... ⁸⁴

Kostamus

Koivuvaara Talo

2.3.7. Vatanen Jeli Mikontyttö

Kos.V.7.

(Elena Nikiforova Vadajev)

Synt. n. 1884 Kostamus, Suojärvi (Prokkonen)

Puoliso: Peksujev Ontro Tiihvananpoika

Kos.P.1.1.

(Andronik Tihonov Peksujev)

Synt. n. 1884, Kostamus, Koivuvaara

Lapset: Miihkalin, Okahvien Tatjanan ja Irina

Kostamus, v. 1910, Talo 191

Tihon Karpov. Peksujev 47 v.

Vaimo Irina Lukina 47 v.

Lapset Andronik 25 v. Petr 18 v. Ekaterina 17 v. Agafia 20 v. Maria 11 v. Juljania 5 v.

And. v. Elena Nikiforova 26 v.

Heidän tytär Irina 5 v.

Leski Irina Grigor. Peksujeva 52 v.

Lapset (Petra) Feofilakt 29 v. ja Semeon 25 v.

Feof. Vaimo Maria Jakovleva 27 v.

Lapset Joann 5 v. Irina 1 v.

Sem. Vaimo Varvara Artemova 30 v.

Lapset Jakov 3 v. Stefan 1½ v. ⁸⁵

Tiitanvaarasta kauempana Koivuvaara, jossa oli vain kaksi taloa. Koivuvaaralaisista ikäkumppaneistani muistan hyvin Ontron Miihkalin, Okahvien ja Tatjanan.

Tiihvanan ja Iron pojalla Ontrolla oli Koivuvaaralla myös oma talo; Ontro oli nainut Suojärvestä Prokkosen Mikon tytön Jelin, ja heillä oli paljon lapsia. ⁸⁶

Jyskyjärvi

Vatanen Anna Mihailintyttö

Kos.V.1.1.

(Anna Mihailovna Vadajeva)

Synt. 07.01.1900, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 13.10.1978, Jyskyjärvi

Puoliso: (Kynttijev) Puavila

Jyskyjärvi

Lapset: Palaka, Anni, Simana

Kostamus, v. 1910, Talo 220

Miha. v. Palagia Maksimova 36. v.

Lapset Semeon 6 v. Joann 1½ v. Anna 10 v. ja Marina 8 v.

Pet. V. Parakeva Timof. 28 v.

Poika Pavel 3 v.⁸⁷

Anna Mihailovna Kjuntijeva s. 7.1.1901, k. 13.10.1978.⁸⁸

Santeri Korkkosen jyskyjärveläiset ystävät olivat kovia kokeneita miehiä. Heihin kuului myös Simana Kynttijev.

Jyskyjärven ns. Kolmannella saarella oli Karppalan talo. Joskus se oli ollut erittäin vauras, mutta talon isäntä Puavila sairasteli ja kuoli kun lapset olivat vielä pieniä. Hänen leskensä Anni oli kotoisin Suojärven kylästä, Prokkasen Miihkalin (Vatanen) tytär. Miihkali oli jo nuoresta pitäen harjoittanut laukkukauppaa Suomessa, mennyt siellä uusiin naimisiin, Suojärveen jäivät lapset Simana, Anni, Iivana ja Oleksi. Kaikista pojista kasvoi kunnan miehiä.⁸⁹

Kuten jo mainitsin, Anni joutui miniäksi Karppalan taloon Jyskyjärvelle. Suuri talo oli hyvin rakennettu, ehkä kylän parhaimpia, mutta pelkät korkeatkaan seinät eivät syötä jos talossa ei ole työhön lähtijää. Miehen kuoltua Annin täytyi yksin huoltaa suurta lapsiperhettä, kolmea tyttöä ja kahta poikaa. Nuorempi poika jäi isän kuoltua vielä >>muamon marah>>. Hänet ristittiin suojärveläisen enonsa Simanan kaimaksi.

Tapasin Annin joskus 30-luvulla, hän oli erittäin herttainen ja avulias ihminen, vaikka oli joutunut kärsimään monenlaista vääryyttä. Komean talon vuoksi Karppala oli julistettu kulakkitaloudeksi. Perhe oli häädetty kotitalostaan pois ja rakennus annettu kouluksi. Annille ei jäänyt muuta ulospääsyä kuin kohentaa sauna asunnoksi. Sinne hän muuttikin lapsineen. Sotien jälkeen tosin kotitalo palautettiin oikeille omistajilleen. Mutta se oli käynyt jo hataraksi. Simana purki vanhan talon ja rakensi samalle paikalle uuden. Hänen äitinsä Anni kuoli 1978, sisaret Palaka ja Anni olivat perustaneet omat perheensä... Itse Simana oli sotainvalidi: häneltä oli jalkaterä pois, olkapää ruhjottu ja myös useita sormia puuttui. Mutta siitä huolimatta Simana pystyi järjestämään elämänsä siedettäväksi. Sodan jälkeen hän toimi veronkantajana, kolhoosin sähköaseman päivystäjänä, metsäteollisuuskeskusten palopäälikkönä Borovoissa, Jyskyjärven metsätyömaan autovarikon varastomiehenä, aputalouden viilarina ja mekaanikkona. Milloin miestä minnekin tarvittiin ja mihin terveys antoi periksi. Simanan vaimo Maikki oli kotoisin Röhön porokylästä, nuoruudestaan harjaantunut työhön. Jyskyjärvellä hän toimi metsätyömaan konttorissa kirjanpitäjänä. Viimeisinä elinvuosinaan, kun terveys alkoi heiketä, Simana yritti saada asunnon Kostamuksessa, mutta paperit kulkivat liian hitaasti ja mies ehti poistua tästä maailmasta ennen kuin myönteinen päätös oli tehty.⁹⁰

Vatanen Marina Mihailintyttö

(Marina Mihailovna Vadajeva)

Synt. n. 1902, Kostamus, Suojärvi

Kos.V.1.2.

Kostamus, v. 1910, Talo 220

Miha. v. Palagia Maksimova 36. v.

Lapset Semeon 6 v. Joann 1½ v. Anna 10 v. ja Marina 8 v.

Pet. V. Parakeva Timof. 28 v.

Poika Pavel 3 v.⁹¹

Vatanen Simana Mihailinpoika
(Semeon Mihailovits Vadajev)
Synt. n. 1904, Kostamus, Suojärvi

Kos.V.1.3.

Kostamus, v. 1910, Talo 220
Miha. v. Palagia Maksimova 36. v.
Lapset **Semeon 6 v.** Joann 1½ v. Anna 10 v. ja Marina 8 v.
Pet. V. Parakeva Timof. 28 v.
Poika Pavel 3 v.⁹²

Simana oli nuoresta pitäen jalkainvalidi, mutta sisulla ja itseopiskelulla hänestä kehittyi tietävä ammattiliittomies, joka tunnettiin kaikkialla Kemin metsäteollisuuspiirin metsätyömailla ja uittojoilla. Simana oli saanut ansioistaan Työn punaisen lipun kunniamerkin. Hänen veljensä olivat tavallisia työmiehiä.⁹³

Vatanen Ivan Mihailinpoika

Kos.V.1.4.

(Joann Mihailovits Vadajev)
Synt. n. 1908 Kostamus Suojärvi

Puoliso: Vatanen Anni Mikontyttö

Kos.V.3.2.3.

(Anni Nikita Vadajeva)
Synt. 19.03.1914, Kostamus

Kostamus, v. 1910, Talo 220
Miha. v. Palagia Maksimova 36. v.
Lapset Semeon 6 v. **Joann 1½ v.** Anna 10 v. ja Marina 8 v.
Pet. V. Parakeva Timof. 28 v.
Poika Pavel 3 v.⁹⁴

19 maaliskuuta 1914 syntynyt, 21 maaliskuuta kasettu - **Anna** - Nikita Vasiljevits Vadajevin ja Pelageja Antipovnan tytär. Kostamuksen kylästä, Kontokin pitäjästä.⁹⁵

Iivana sai surmansa erään tiedusteluretken aikana Isänmaallisen sodan vuosina.⁹⁶

Vatanen Oleksi Miihkalinpoika

Kos.V.1.5.

(Aleksi Mihailovits Vadajev)
Synt. Kostamus Suojärvi

Puoliso: Niina

Oleksi kaatui Suomen sodassa.⁹⁷

Tässä on kuuluisten runonlaulajien pihapiiri (Uhtua), missä Elias Lönnrot on laulattanut Jamasten ukkoja. Vielä tänäänkin Jamasten vanha aitta on käytössä, siinä asuu suojärveläisen **Miihkalin Oljon** leski **Niina Vatanen**. Haastattelin häntä edellisellä matkallani ja valokuvasin nämä rakennukset.⁹⁸

Vatanen Pavel Petrinpoika

Kos.V.4.1.

Synt. n. 1907

Kostamus, v. 1910, Talo 220
Miha. v. Palagia Maksimova 36. v.
Lapset Semeon 6 v. Joann 1½ v. Anna 10 v. ja Marina 8 v.
Pet. V. Parakeva Timof. 28 v.
Poika Pavel 3 v.⁹⁹

Vatanen Iivana Petrinpoika

Kos.V.4.2.

Myöhemmin minulle on selvinnyt, että hukkuneen Iivana Vatasen äiti Iro – Prokkosen Petrin leski Kostamuksen Suojärveltä – oli mennyt toisiin naimisiin Luomajärven Romanan pojalle. Luomajärvi kuului Alajärven kolhoosiin ja siinä syy miksi Iivana Vatasesta oli tullut tämän yhteistalouden kirjanpitäjä. Santeri Korkkosen mukaan Iro asui sodan jälkeen Uhtualla siinä talossa, jonka seinään on kiinnitetty runonlaulaja Maura Hotejevan muistolaatta.¹⁰⁰

Kalevala

Vatanen Ipu Jeyssinpoika

Kos.V.6.1.

(Ivan Jevsejevits Vatasen)

Kostamus Suojärvi

Puoliso: Jouki

Latvajärvi

Jaakko joutui menemään erään toisen Suojärven pojan, Jeyssin Ipun eli Juho Vatasen kanssa Kontokkiin toiselle luokalle. Kontokissa oli opettajana Kostamuksessa syntynyt "Pienen Iivanan" tytär Nasto Peksujeva. Hän oli käynyt Petroskoissa opettajaopiston, tullut Kontokkiin opettajaksi ja mennyt naimisiin rajavartioupseerin kanssa. Hänen opettaja-aikansa Kontokissa jäi hyvin lyhyeksi, koska hänen miehensä siirrettiin muualle.¹⁰¹

Juho eli Ipu Vatanen, ykstopinen lapsuudentoverini Kostamuksen Suojärveltä seisoo Pekan rinnalla. Oppi ei luontunut häneltä kaikkein kevyimmin, mutta sisua hänellä riitti niin paljon, että hän opiskeli opettajaksi. Hän kävi reilusti läpi ankarat sotavaiheet ja toimi Uhtuan keskikoulun talouspuolen johtajana.¹⁰²

Lazarev täytti lupauksensa. Muuten hänen ollessaan Kostamuksen kaupunginjohtajana monille karjalaisille sotaveteraanille ja –invalidille myönnettiin hyvät ajanmukaiset asunnot. Heidän joukossaan muun muassa kapteenina rintamalta palannut Henrik Sallinen, niin ikään kontokkilaissyntyinen rintamamies Ananie Melentjev, entiset kostamukselaiset sotaveteraanit Nikolai Arhipanpoika Peksujev, Juho Jeyssinpoika Vatanen ja Paavo Hilipänpoika Vatanen pääsivät tänne entisille eläntäpaikoille.¹⁰³

Jeyssin Ipu kanssa kavoimme samoilla tantereilla Suojärven rannalla. Opiskelimme samoihin aikoihin Kostamuksessa ja myöhemmin Uhtualla. Sitten Ipu kävi lyhytaikaiset opettajan kurssit ja työskenteli sotiin asti alkeiskoulun opettajana. Kotiuduttuaan pitkiltä taipaleita hän ryhtyi ensiksi Uhtuan piirisairaalan ja myöhemmin keskikoulun taloudenhoitajaksi. Siinä toimessa olessaan eläkeikä tavoitti tämän leppoisan miehen Ivan Jevsejevits Vatasen.

Nyt meidät Ortjon kanssa oli pyydetty myöhäisillalliselle Ivan Jeyssin poika Vatasen ja hänen ilomielisen vaimonsa Joukin luo. Jouki oli Latvajärven puna- ja pyöreäposkisia tyttöjä, jonka ketteryyttä vuodetkaan eivät olleet vähentäneet. Sekä emäntä että isäntä ovat jo eläkkeellä.

Illallisen kuluessa Juho kertoi tädiltään Anni Matintytär Vataselta kuulemaansa Kostamusperinnettä.¹⁰⁴

Vatanen Maria Jeyseintyttö

Kos.V.6.2.

(Maria Jevsejevna Vatasen)

Synt. 1922, Kostamus, Suojärvi

Vuonna 1922 Suojärvellä syntynyt Maria Jeyseintyttö Vatanen kertoi, että Prokkolan kylän ensimmäinen asukas oli hänen isänsä (Mikon Jeysein) Prokko-vaari.¹⁰⁵

Kostamus

Suojärvi Talo 1

2.4.1. Peksujev Ossippa Antipinpoika

Kos.P.

(Ossip Antipovits Peksujev)

Synt. n. 1822, Kostamus, Kelloniemi

Puoliso: Maria Pavlova

Synt. n. 1821

Lapset: Vasili, Mikittä, Maria ja Maria

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹⁰⁶

1.4.1.1. Peksujev Anna Ossipantytö

Kos.P.1.

(Anna Ossipovna Peksujeva)

Synt. n. 1843, Kostamus, Suojärvi

Lähde: ¹⁰⁷

1.4.1.2. Peksujev Vasili Ossipanpoika

Kos.P.2.

(Vasilij Ossipovits Peksujev)

Synt. 28.12. 1847, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 10.03.1892

Puoliso: Maria Fegor

Synt. n. 1864

Lapset Irina ja Pelagia

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹⁰⁸

1.4.1.3. Peksujev Tatjana Ossipantytö

Kos.P.3.

(Tatjana Ossipovna Peksujeva)

Synt. 12.01.1851, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 20.07.1854

Lähde: ¹⁰⁹

Kostamus

Suojärvi Talo 1

1.4.1.4. Peksujev Mikitä Ossipanpoika

Kos.P.4.

(Nikita Ossipovits Peksujev)

Synt. n. 1852, Kostamus, Suojärvi

Puoliso: 4.2.4. Peksujev Maria Miihkalintyttö

Kos.P.4.

(Marija Mihailova Peksujeva)

Synt. n. 1849, Kostamus, Kylä

Vihitty 18.07.1874

Lapset Ortjo, Akulina, Jakov, Onisim, Jeremia ja Matrena

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹¹⁰

Kostamus, v. 1910, Talo 206

Nikita Osipov Peksujev 58 v.

Vaimo Marija Mihailova 61 v.

Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.

Art. v. Elena Semenova 32 v.

Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. Irina 7 v. Irina 6 v.

Jak. v. Agafia Atipina 22 v.

Poika Joann ½ v.

Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v. ¹¹¹

Mikitän vaimo oli Kostamuksen kylästä Miihkalin Moarie, niin ikään Peksujevin sukua. Mikitällä ja Moarialla oli neljä poikaa: Ortjo Joakko, Jeremie ja Onissima sekä yksi tyttö, Okku (kaksi muuta tyttöä hukkui Suojärveen). ¹¹²

Vasselei Pekshujev oli kirjailija Jaakko Rugojevin sukulainen. Jaakon isoisä Ortjo ja tätini mies Vasselei olivat serkuksia. Ortjon äiti Moarie ja Vasselein isä Makki olivat sisaruksia, Miihkali Pekshujevin lapsia. Kirjailijan äiti Okahvie Ortjontytär Rugojeva, joka asui sodanjälkeisinä vuosina Sortavalassa. ¹¹³

Talvella (1922-23) Kostamuksen suureen kylään oli muodostettu köyhällistöryhmä, jonka valtuutettuna Suojärvellä toimi Jeyssi Vatanen. Köyhällistöryhmän miehet kävelivät talosta taloon ja kehottivat antamaan liiat siemenviljat yhteiseen varastoon. Vallan merkinä heidän rinnoissaan komeili suuri vaakunantapainen pläkki. He tulivat myös pieneen Suojärven kylään. Pyysivät avaamaan aitat ja tarkastivat talousrakennukset.

- Miän Mikittä-ukko oli peittän siemenet riihen lakkah, no oli niitä jäänyt nimeksi aittahki. Osa niistä otettih, osa jätettih...

Kysyin Iivanalta:

- Mahtoiko Jeyssi tietää Mikitän piilopaikan?

- Siih en voi sanuo mitänä. No kai se Jeyssi käsitti, jotta kun suuri hätä tulou, niin Mikittä-ukko aina auttau rahvasta..

- Teillähän oli silloin suuri perhe.

- Perehtä piisasi kun kahen veljeksen pätinäkunta oli saman katon alla. Stolan takana aina oli lähes kaksikymmentä lusikkaa heilumassa. ¹¹⁴

1.4.1.5. Peksujev Anton Ossipanpoika

Kos.P.5.

(Tatjana Ossipovna Peksujeva)

Synt. 17.01.1855, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 25.08.1856

Lähde: ¹¹⁵

1.4.1.6. Peksujev Maria Ossipantytty

Kos.P.6.

(Maria Ossipovna Peksujeva)

Synt. 29.10.1856, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹¹⁶

1.4.1.7. Peksujev Maria Ossipantytty

Kos.P.7.

(Maria Ossipovna Peksujeva)

Synt. 01.04.1858, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹¹⁷

Peksujev Irina Vasilintytty

Kos.P.2.1.

Synt. n. 1876, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹¹⁸

Peksujev Pelagia Vasilintytty

Kos.P.2.2.

Synt. n. 1889, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹¹⁹

Kostamus

Suojärvi Talo 10

Peksujev Ortjo Mikitanpoika

Kos.P.4.1.

(Artemij Nikitin Peksujev))

Synt. 01.11.1873, Kostamus, Suojärvi

Puoliso: 1.1.5. Ijevleva Jelena Simanantytö

Alj.I.5.

(Jelizaveta Semjonovna Ijevleva)

Synt. 24.04.1875 Alajärvi Ievala

Vihitty 30.06.1899

Lapset: Okavie, Anni, Krikoorei, Iro, Varvara ja Jelena

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset **Artemij 17 v.** Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹²⁰

Kostamus, v. 1910, Talo 206

Nikita Osipov Peksujev 58 v.

Vaimo Marija Mihailova 61 v.

Lapset **Artemij 37 v.** Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.

Art. v. Elena Semenova 32 v.

Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. Irina 7 v Irina 6 v.

Jak. v. Agafia Atipina 22 v.

Poika Joann ½ v.

Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v. ¹²¹

1.1.5. **Jelizaveta (Jelena) Semjonovna Ijevleva**

syntyi 24.04.1875, kastettiin 05.06.1875. Kummina oli Jelena Andrejevna, Faddej Zaharovits Vasiljevin vaimo, Alajärvi. ¹²²

Peksujev Jelena (Annin äiti, Smironantytär) Synt. 1867, Aajuonlahti. Vihitty ensimmäiseen avioliittoon v. 1887. Asunut Sommella 1938. ¹²³

Vasilij Marian poika syntyi 6.3.1905, kastettiin 21.3. Kummeina olivat Artamon Semjonovits Ijevlev, Alajärvi ja talonpojan vaimo **Jelena Semjonovna Peksujeva**, Kontokin srk., Kostamus. ¹²⁴

Ortjo jäi Mikittään. Pojista **Ortjo** nai **Jeli Simanantytön** Alajärvestä, Ortjon vaimon Jelin sisaria olivat Moarie ja Suomeen muuttanut Iro (kuollut Puolangalla) ja veljiä Arffi, Iivana ja Joakko. Ortjolla ja Jelillä oli useita tyttäriä. ¹²⁵

Vasselei Pekshujev oli kirjailija Jaakko Rugojevin sukulainen. Jaakon isoisä Ortjo ja tätini mies Vasselei olivat serkuksia. **Ortjon** äiti Moarie ja Vasselein isä Makki olivat sisaruksia, Miihkali Pekshujevin lapsia. Kirjailijan äiti Okahvie Ortjontytär Rugojeva, joka asui sodanjälkeisinä vuosina Sortavalassa. ¹²⁶

5. **Peksujev Artjo Nikolainpoika** 49 v. Poistunut Kostamuksesta ennen 22.03.1922. (Mobilisoitu suomalaisten toimesta). ¹²⁷

Mieleeni juolahti, että minun suojärveläinen mummoni äidin puolelta, >>**Ortjon-akkaämmö**>>, **Jeli Simanantytär (tyttönimeltään Ijevleva)** oli kotoisin Alajärven kylästä, jo mainitsemani Griissan-akan sisar. Muistan tämän ämmöni aina terhakkana ja kovaäänisenä, aina jonnekin menevänä tai jostain tulevana. Hän oli hiukan >>mustinpintainen>> ja ruskeasilmäinen, poskipäätkin hiukan koholla kuin Maria Mihejevalla, joka luki itsensä Patriikka-lappalaisen perilliseksi. Ja Krikoorei-enokin oli ruskeasilmäinen ja kasvoiltaan hiukan tumma, ja vielä enemmän >>lappalaista>> tuntui olevan hänen nuoremmassa pojassaan Vasseleissa.

Toisissa **Jelin ja Mikittäisen Ortjon lapsissa** oli voitolla Pöksysten vaaleaverisyys ja nämä Pöksyset olivat muistamattomina aikoina perimätiedon mukaan saapuneet Vienan väljiin ja vapaisiin maisemiin jostain Kiuruveden tai Iisalmen tienoilta ehkä ruotsalaisten harjoittamaa kuritusta pakoon. . . ¹²⁸

Niilo Peksujeff oli pyytänyt ottamaan valokuvia Ukkoljan eli Mikittäisten perästä, että hän niiden perusteella voisi myöhemmin maalata tämän maiseman. Niilon äiti Anni (äitini sisar) oli syntynyt tässä **Mikittäisen Ortjon suuressa talossa**, jota me lapset kutsuimme Ukkoljaksi. ¹²⁹

- Laulettinko kylässä venäjänkielisiäkin lauluja?
- Lauletti, vaikka ei ymmäretty. Ahkerasti laulettiinkin ja joskus jopa kisattiinkin (tanssittiinkin) niiden mukaan.

Ortjonnaini-tiätinkä Jeli, joka oli kotoisin Alajärveltä, lauloi aina >>venyäheksi>> kalamatkoilla. Poikasena mie olin usein Krikoorein kera soutamassa ja Jeli istui perässä huopareissa ja lauloi.

- Tiätinkä, minnepä sie piet peryä?
- Soutakkua pois, soutakkua pois, elkyä älvisteliytykkyä, kyllä mie tiijän minne peryä pityä, Jeli vastasi ja korjasi veneen menosuuntaa.

Kaikki järvimatkat hän lauloi intomielisesti, vaikkei ymmärtänyt yhtään sanaa. Joskus nuorena hyvä muistikorva oli siepannut ehkä venäläisiltä uittomiehiltä nämä laulut ja niin ne kulkeutuivat Jelin mukana mieholaan Suojärveen.

- Kun teillä Mikittäisessä aina muistellaan puapoa, niin kuka hän oli, mistä tullut?
- Puapo oli tuotu miän taloh Hyrynsalmelta Suomesta Tulomatalla Akonlahdessa vencättih (vihittiin). Hän siirtyi näin ollen luterilaisesta uskostaan Venäjän uskoon ja ulkonaisesti noudatti koko elämänsä tämän uskon vaatimia tapoja.

Puapo risti aamuisin aina silmänsä ja valvoi, että talon pienet lapsetkin olisivat tehneet niin.

Mikitän talossa oli suuri perhe, siellä pidettiin vakituisesti ainakin neljää lehmää. Niin että maidosta ei ollut puutetta. Mutta paastoaikana pyhitettiin, kukaan ei syönyt maitohista, maitoa annettiin ainoastaan rintalapsille.

Talossa veljesten lapset, mie Iivana Juakonpoika ja Krikorei Ortjonpoika, olimme ikäkumppaneita. Krikorei oli hitaampi liikkeissän ja ehkä untelampi. Sen vuoksi puapo piti alituisena työkumppaninaan karjanhoidossa milma, Iivanaa. Talossa oli näet totuttu siihen, että puapo vastaa maitopuolesta, ja siihen eivät sekaantuneet miniät eikä tyttäret.

Varhain aamulla navettaan lähtiessä puapo herätti aina miut. Liävässä mie sain toimittaa päreennpitäjän virkaa. Kun lehmät oli lypsetty, maito siivilöyty ja viety maitoaittaan, niin mie pyysin:

- Puapo, etko sie voisi antaa miula maituo?
- Mänemme tiältä pois, puapo sanoi. – Tulet itse uuvesta, mie jätän siula maitoaittah kokonaisen patasen. Mäne ja juo, ole vain varuillasi, jottei toiset näkisi, nyt vet on menossa pyhä. ¹³⁰

Kostamus

Ahvenjärvi Talo 4

Peksujev Okku Mikitäntyttö

Kos.P.4.2.

(Akulina Nikitina Peksujeva)

Synt. 15.06.1878, Kostamus, Suojärvi

Puoliso: 3.4.3. Peksujev Iivana Jyrkinpoika

Kos.P.3.

(Joann Jegorovits Peksujev)

Synt. 1876, Kostamus, Ahvenjärvi

Lapset Jakov ja Pejetr

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.
Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹³¹

Kostamus, v. 1910, Talo 213
Georgij Grigorj. Peksujev 70 v.
Vaimo Anna Sergieva 74 v.
Lapset Leontij 37 v. Joann 34 v. Semjen 32 v. Semjen 20 v.
Sem. v. Irina Filippova 22 v.
Sem. v. Palafija Feodorova 21 v. ¹³²

Kostamus, v. 1910, Talo 215
Joann v. vaimo Akulina Nikitina 32 v.
Lapset Jakov 7 v. Pejetr 9 kk. ¹³³

Jyrkini Iivana, joka oli nainut Kostamuksen Suojärvestä Mikittäisen Okun. ¹³⁴

Okun nai Jyrkisen Iivana läheiseen Ahvenjärven »kylään». ¹³⁵

Kostamus

Suojärvi Talo 9

Peksujev Joakko Mikitänpoika

Kos.P.4.3.

(Jakov)

Synt. 27.11.1880, Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Rugojev Okahvie Ontipantyttö

Kos.R.2.5.2.

(Agafia Atipina Rugojeva)

Synt. 23.02.1888 Kostamus, Jyrkilä (Sirkeinen)

Lapset: Iivana, Tatjana, Maikki, Jouki ja Anni.

Kostamus, v. 1890, Talo 453
Osip Ant. Peksujev
Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.
Vas. v. Maria Fegor. 26 v.
Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.
Nikit. v. Maria Mih. 41 v.
Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v. ¹³⁶

Kostamus, v. 1910, Talo 206
Nikita Osipov Peksujev 58 v.
Vaimo Marija Mihailova 61 v.
Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.
Art. v. Elena Semenova 32 v.
Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. Irina 7 v. Irina 6 v.
Jak. v. Agafia Atipina 22 v.
Poika Joann ½ v.
Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v. ¹³⁷

Mikittäini Joakko rakensi itselleen oman talon. ¹³⁸

Joakkon vaimo Jyrkilästä Ontipan Okahvie (Rugojevin sukua)

Okahvie (Joakko Peksujevin vaimo eli >> Mikitän Joakon akka >>); asui Suojärvestä, myöhemmin Uhtuassa poikansa Iivanan luona; häneltä kirjailija Jaakko Rugojev on kirjoittanut muistiin Kostamuksen perinnettä). ¹³⁹

59. Peksujev Jaakko Nik...poika 41 v. Poistunut Kostamuksesta ennen 22.03.1922. (ei tietoa missä mobilisoitu).¹⁴⁰

Peksujev Onissima Mikitänpoika

Kos.P.4.4.

(Anisim)

Synt. 16.07.1883 , Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v.¹⁴¹

Kostamus, v. 1910, Talo 206

Nikita Osipov Peksujev 58 v.

Vaimo Marija Mihailova 61 v.

Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.

Art. v. Elena Semenova 32 v.

Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. Irina 7 v Irina 6 v.

Jak. v. Agafia Atipina 22 v.

Poika Joann ½ v.

Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v.¹⁴²

Onissima kuoli poikamiehenä.¹⁴³

Peksujev Jeremie Mikitänpoika

Kos.P.4.5.

(Jeremia)

Synt. n. 1885 , Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. Matrena 1v.¹⁴⁴

Kostamus, v. 1910, Talo 206

Nikita Osipov Peksujev 58 v.

Vaimo Marija Mihailova 61 v.

Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.

Art. v. Elena Semenova 32 v.

Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. Irina 7 v Irina 6 v.

Jak. v. Agafia Atipina 22 v.

Poika Joann ½ v.

Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v.¹⁴⁵

Jermie muutti Amerikkaan ja meni siellä suomalaisen kanssa naimisiin.¹⁴⁶

Peksujev Matrena Mikitäntyttö**Kos.P.4.6.**

(Matrena)

Synt. n. 1889, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 453

Osip Ant. Peksujev

Lapset Vasilij 43 v. Nikita 38 v. Maria 34 v. ja Maria 32 v.

Vas. v. Maria Fegor. 26 v.

Lapset Irina 14 v. ja Pelagia 1v.

Nikit. v. Maria Mih. 41 v.

Lapset Artemij 17 v. Jakov 10 v. Onisim 7 v. Jeremia 5 v. Akulina 12 v. **Matrena 1v.**¹⁴⁷

Kostamus

Suojärvi

Rugojev Okahvie Ortjontyttö**Kos.P.4.1.1.**

(Agafja Artemjevna Peksujeva)

Synt. 06.02.1897, Kostamus, Suojärvi

Kuollut 17.07.1978, Sortavala

Puoliso: Rugojev Vasselei Timonpoika**Kos.R.1.9.**

(Vasilij Timofejevits Rugojev)

Synt. 21.01.1888 Kostamus, Suojärvi

Vihitty: 12.02.1916

Lapset: Nikolai, Jaakko, Olka, Helmi, Aune ja Risto

Okahvie Rugojev, sisarista vanhin, oli naimisissa syntymäkylässään Suojärvessä Timosen Vasselein kanssa, elänyt Sortavalassa.¹⁴⁸

Jaakko Rugojevin äiti Okahvie Peksujeva oli syntynyt "sroitsan peätinttsänä" (helluntain edellisenä perjantaina) 1894, näin todellisuudessa, vaikka virallisissa papereissa ja mm. passissa on syntymäpäiväksi merkitty 6.2.1897. Äidin vanhemmat olivat Ortjo Mikitänpoika Peksujev samasta Suojärven kylästä ja Jeli Simanantyttö Alajärven kylästä.¹⁴⁹

Tollonjoki

Livojärvi

Paajaste Anni Ortjontyttö**Kos.P.4.1.2.**

(nyk. Anni Paajaste)

Synt. 15.02.1902, Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Peksujev Iivana Ossipanpoika**Kos.P.1.2.2.2.**

(Ioann Iosifvits Peksujev)

Synt. 06.02.1905, Kostamus, Saviniemi

Kuollut 22.07.1941, Kostamus

Vihitty 1925

Lapset: Teppo, Niilo, Kalle ja Vasili

Kostamus, v. 1910, Talo 206

Nikita Osipov Peksujev 58 v.

Vaimo Marija Mihailova 61 v.

Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.

Art. v. Elena Semenova 32 v.

Lapset Grigorij ½ v. **Anna 10** v. Irina 7 v. Irina 6 v.

Jak. v. Agafia Atipina 22 v.

Poika Joann ½ v.

Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v.¹⁵⁰

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 19233

Signum: 11525: 1

Nauhapaikka: A 0000 - B loppu

Kesto: 2

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Kontokki

Kylä: Suojärvi

Alue:

Kielenopas: Paajaste, o.s Peksujev, Anni Ortjontyttö

Sukupuoli: n

Syntymäaika: 15.2.1902

Ikä:

Syntymäpaikka: Kostamus, Suojärvi

Elämänvaiheet: Tuli Suomeen 1944. Asuu nyt Varpaisjärvellä.

NAuhoitusaika: 2.9.1974

Nauhoituspaikka: Varpaisjärvi, vanhustentalo

Haastattelija: Virtaranta, Pertti.¹⁵¹

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 19234

Signum: 11526: 1

Nauhapaikka: A 0000 - B 0317

Kesto: 1.1

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Kontokki

Kylä: Suojärvi

Alue:

Kielenopas: Paajaste, o.s Peksujev, Anni Ortjontyttö

Sukupuoli: n

Syntymäaika: 15.2.1902

Ikä:

Syntymäpaikka: Kostamus, Suojärvi

Elämänvaiheet: Tuli Suomeen 1944. Asuu nyt Varpaisjärvellä.

Nauhoitusaika: 2.9.1974

Nauhoituspaikka: Varpaisjärvi, vanhustentalo

Haastattelija: Virtaranta, Pertti.¹⁵²

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 19235

Signum: 11526: 2 a

Nauhapaikka: B 0317 - loppu

Kesto: 0.5

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Kontokki

Kylä: Suojärvi

Alue:

Kielenopas: Paajaste, o.s Peksujev, Anni Ortjontyttö

Sukupuoli: n

Syntymäaika: 15.2.1902

Ikä:

Syntymäpaikka: Kostamus, Suojärvi

Elämänvaiheet: Tuli Suomeen 1944. Asuu nyt Varpaisjärvellä.

NAuhoitusaika: 2.9.1974

Nauhoituspaikka: Varpaisjärvi, vanhustentalo

Haastattelija: Virtaranta, Pertti

Vapaa kommentti :¹⁵³

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 20762

Signum: 13005: 1

Nauhapaikka: A 0000 - loppu

Kesto: 0.3

Kopiotiedot:

Kieli: karjala
Pitäjä: Kontokki
Kylä: Suojärvi
Alue:
Kielenopas: Paajaste, o.s Peksujev, Anni Ortjontyttö
Sukupuoli: n
Syntymäaika: 15.2.1902
Ikä:
Syntymäpaikka: Kostamus, Suojärvi
Elämänvaiheet: Tuli Suomeen 1944. Asuu nyt Varpaisjärvellä.
NAuhoitusaika: 2.9.1978
Nauhoituspaikka: Varpaisjärvi, vanhustentalo
Haastattelija: Virtaranta, Pertti.¹⁵⁴

Peksujev Iro Ortjontyttö

Kos.P.4.1.3.

Synt n. 1903, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1910, Talo 206
Nikita Osipov Peksujev 58 v.
Vaimo Marija Mihailova 61 v.
Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.
Art. v. Elena Semenova 32 v.
Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. **Irina 7 v.**, Irina 6 v.
Jak. v. Agafia Atipina 22 v.
Poika Joann ½ v.
Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v.¹⁵⁵

Kostamus

Kylä

Peksujev Iro Ortjontyttö

Kos.P.4.1.4.

Synt 30.04.1905, Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Peksujev Teppana Kirilänpoika.

Kos.P.3.1.2.

(Stepan)

Synt. 1904

Lapset: Joukio, Nikolai, Eino, Sulo, Valja ja Viktori

Kostamus, v. 1910, Talo 206
Nikita Osipov Peksujev 58 v.
Vaimo Marija Mihailova 61 v.
Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.
Art. v. Elena Semenova 32 v.
Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. Irina 7 v. **Irina 6 v.**
Jak. v. Agafia Atipina 22 v.
Poika Joann ½ v.
Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v.¹⁵⁶

Irina Artemjevna Pekšujeva s. 30.4.1905, k. 4.11.1996.¹⁵⁷

VIERAISSA

Minä olin silloin kaiketi vielä hyvin pieni ja melkoinen tyhmeliini. Eräänä talvisunnuntaina Ukko otti minut mukaansa vieraisille kylään, suureen Kostamukseen. Viikko sitten hänen tyttärensä, minun tätini Iro, oli mennyt naimisiin. Ja nyt vanhemmat lähtivät ensikerran kestiin tyttärensä uuteen kotiin.

Siellä vieraat otettiin vastaan kuten tapa vaatikin. Maukkaan ja ravitsevan aamiaisen jälkeen vanhempi väki jäi rupattelemaan pirtin puolelle. Nuori pari pyörähti Gornitsaan.

Iro-täti oli pitänyt minusta aina ja nytkin hän kutsui minut luokseen. Makailimme kolmisin: Iro-täti, hänen miehensä Teppana ja minä maalatussa leveässä sängyssä lumivalkoiset tyynyt pielustoina. Ensin tarkkailimme ikkunan takana temmeltäviä varpusia, sitten aloimme peuhata ja painiskella. Teppo oli tietenkin väkevin, hän voitti sekä tädin että minut, Sitten hän sanoi: -Juakko, katsohan, mitä tämä tätis ruatau! Teppo otti Iro-tädin pään käsiensä väliin. -Katso kun hiän antau miula njokkua, mäne sanot Ukolle ta Ämmölle...

Täti punasteli ja nauroi. Minä olin jo lähdössä tekemään työtä käskettyä. Täti yritti kaikella tapaa mielistellä minua ja viimein sanoi: -Jos et sano, niin annan tämän! ja hän näytti kaunista rintakoristettaan, jota minä olin jo kauan katsellut suurella ihastuksella. Minä annoin lupauksen etten sano, ja tuo minusta niin sanomattoman kaunis esine oli hallussani. Tuokion perästä se koreili jo puseroni rinnuksessa.

Päivällisellä minut istutettiin <<stolan piäh>> Ukon ja Ämmön väliin. Siinä Ukko huomasi minun aarteeni, jota en ollenkaan yrittänyt peitellä vaan jopa päinvastoin. Hän kysyi: -Mistä sie olet suanut noin kaunehen rossin? Täti punastui ja katsoi suurin hätäisin silmin minua. Teppo vinkkasi silmää toiselta puolen. Minun tuli sääli tätiä, ja päätin lujasti pitää sanani ja olla kertomatta tädin salaisuutta. Vastasin Ukolle: -Ka Iro-tätiltä sain, jotta en sanoisi kun hiän antoi Teppanalle njokkua. Kaikki hyrskähtivät nauramaan. Täti punastui entistä enemmän ja juoksi pois huoneesta. Minunkin tuli nolo olla, vaikken heti käsittänytkään, että sittenkin olin paljastanut tädin salaisuuden.¹⁵⁸

Vienan Karjalan kulttuuriperintöä vaalimaan perustettu Arhippa Perttusen säätiö aloittaa kirjasarjan julkaisemisen. Sen tarkoituksena on tutustuttaa lukijoita siihen, miten Kalevalan laulumaiden kielellinen perintö elää ja jaksaa tänäpäivänä.

Arhippa Perttusen säätiön julkaisusarja N:ro 1

Kotikyläni Kostamus (Iro Peksujeva) Kalevala 1993

Tämän kirjasarjan ensimmäisenä <<uuen soiton suorittajana>> on Kostamuksen vanhin kanta-asukas Iro Peksujeva, joka kutsuu koko kalevalaisen kansan laulamaan itsestään ja elämästään, jottei Kalevalan kieli kuolisi kuuluista kylistä, vaan ne nousisivat uuteen kukoistukseen ja rakentaisivat itse omat Samponsa (Markku Niemi)

Melentjev Varvana Ortjontyttö

Kos.P.4.1.5.

(o.s. Peksujev)

Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Melentjev

A.M.

Akonlahti

Lapset: Nikolai

Varvana Melentjev, jonka mies oli Akonlahdesta.¹⁵⁹

Vuokkiniemi

Karhu Jelena Ortjontyttö

Kos.P.4.1.6.

(o.s Peksujev)

Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Karhu Timo

Laj.K.1.

Latvajärvi

Lapset: Vasselei, Anni ja Jura

Nuorin sisar Jelena oli naimisissa latvajärveläisen Timo Karhun kanssa, elää Jura-poikansa luona Vuokkiniemessä.¹⁶⁰

Luusalmi

Peksujev Risto Ortjonpoika

Kos.P.4.1.7.

(Grigorj Artemjev Peksujev)

Synt. n. 1909, Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Karppanen Tatjana Vasseleintyttö**Kej.K.1.2.1.1.**

(Tatjana Vasiljevna Karpova)

Kenttjärvi

Lapset: Anna ja Vasselei

Kostamus, v. 1910, Talo 206

Nikita Osipov Peksujev 58 v.

Vaimo Marija Mihailova 61 v.

Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.

Art. v. Elena Semenova 32 v.

Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. Irina 7 v Irina 6 v.

Jak. v. Agafia Atipina 22 v.

Poika Joann ½ v.

Leski Marija Mihail. Peksujeva 61 v. ¹⁶¹

Ortjo Peksujevin poika Krikoorei elää Luusalmen metsätyömaalla; hänen vaimonsa, Oskarin Vasselein Tatjana, on Kenttärven Karppasia. ¹⁶²

Anni Kravzova Grigorjevna kirjoittaa meille Uhtualta:

Olen Anni Kravzova Ristontyttö syntyisin Peksujeva Kostamuksesta. Isäni oli Risto Mikitäisen Ortjon poika Peksujev Kostamuksesta ja äitini Tatjana Karpova, Oskarisen Vasilin tyttö Kenttjärvestä. – Oskarisen Vasili ja Jyrki on mennyt Suomeen ennen sotaa, siinä 20-luvun alussa. Heillä oli siellä sukunimenä Sulkamoniemi.

Varkaudessa asunut Mikkola Vasili, äitini ristituatto, oli ennen kirjeenvaihdossa äitini kanssa, mutta nyt ei ole äitiä eikä isää elossa. Mikkola Vasililla oli Varkaudessa palveluksessa tai kauppatyttönä ollut Kyllikki Sulkamoniemi, joka on serkkuni. Tietääkö kukaan Kyllikistä mitään? ¹⁶³

Täällä, Kentinsuussa asui enoni Krikoorei Ortjonpoika Peksujev. Hänen poikansa työskentelivät metsätöissä, vanhempi tytär oli jo naimisissa, nuorempi kävi vielä koulua.

Nuoria miehiä ei ollut kotona, he palaavat palstalta vasta illalla. Enoni ja hänen vaimonsa, Tatjana-tiätinkä, kuivailivat rantarinteellä veneellä tuotuja kortteita. Vieraitten tultua he ryhtyivät ripeästi ruuanlaittoon. Piakkoin hellassa räiskyi tuli ja Tatjana alkoi paistaa riehtilällä muhkeita hauen paloja.

Sodan jälkeen eno, rintamalla tykkimies, oli ollut monia vuosia metsäteollisuuspiirin kalustovaraston hoitajana Uhtualla, Karellessin niemellä.

Krikoorei-enokin oli ruskeasilmäinen ja kasvoiltaan hiukan tumma, ja vielä enemmän >>lappalaista>> tuntui olevan hänen nuoremmassa pojassaan Vasseleissa. ¹⁶⁴

Uhtua**Peksujev Iivana Jaakonpoika****Kos.P.4.3.1.**

Synt. 29.3.1909, Kostamus, Suojärvi

Iivana + Djusa (Tyyne). ¹⁶⁵

Kostamus, v. 1910, Talo 206

Nikita Osipov Peksujev 58 v.

Vaimo Marija Mihailova 61 v.

Lapset Artemij 37 v. Jakov 30 v. Anisim 28 v. Jeremia 25 v.

Art. v. Elena Semenova 32 v.

Lapset Grigorij ½ v. Anna 10 v. Irina 7 v Irina 6 v.

Jak. v. Agafia Atipina 22 v.

Poika Joann ½ v.

Okahvie (Joakko Peksujevin vaimo eli >> Mikitän Joakon akka >>; asui Suojärnessä, myöhemmin Uhtuassa poikansa **Iivanan** luona; häneltä kirjailija Jaakko Rugojev on kirjoittanut muistiin Kostamuksen perinnettä).¹⁶⁷

Iivana Peksujev

kaksi miljoonaa kilometriä herroja kyydissä

Karjalan Kalevalassa eläkepäivijään viettävä kohta 86 vuotta täyttävä **Iivana Peksujev** on tehnyt elämäntyönsä autonkuljettajana, autotalouden hoitajana ja johtajana. Uransa aikana hän ehti ajaa erilaisilla autoilla kaksi miljoonaa kilometriä. Hänen kyydissään ovat istuneet suuret neuvostoliittolaiset johtajat Josif Stalinista lähtien. Vaikka kilometrejä on kertynyt paljon, kertaakaan ei Peksujev autoineen ole jäänyt tien päälle, eikä ajanut yhtään kolaria. Talvisodan - tai niin kuin itärajan takana asia tunnetaan Suomen sodan - aikana Peksujev palveli tiedustelijana Suomen rintamalla. Hän liikkui salanimellä *Juho Rissanen* ja kuunteli suomalaisten toisilleen välittämiä tietoja. Ne hän toimitti edelleen omalle puolelleen eli puna- armeijan käyttöön. Peksujev on elämänsä aikana nähnyt Neuvostoliiton synnyn ja kaatumisen. Työnsä hän teki hyvin, joten hän menestyi elämässään. Hän ei ole katkera kehityksen kulusta. Nykyistä tilannetta maassaan hän vertaa neuvostovallan aikaan, jolloin syntyivät kolhoosit. Kaiken piti tapahtua miltei yhdessä päivässä. Hän kertoo joutuneensa vastoin omaa tahtoaan tekemään propagandaa kolhoosien puolesta. Mutta, joka ei suostunut sopeutumaan uuteen järjestelmään, joutui Siperiaan. Peksujev ymmärtää ettei suuri muutos - oli se sitten suuntaan tai toiseen - voi tapahtua hetkessä.

Ajanlasku alkaa isän joutumisesta sotaan

Oman ajanlaskunsa Peksujev aloittaa siitä hetkestä, kun isä lähti Saksan sotaan, siis ensimmäiseen mailmansotaan. Siitä lähtien hän muistaa kaiken, osan asioista jopa päivälleen. Vanhan Kostamuksen Suojärvellä syntynyt Peksujev oli tuolloin viisivuotias. Suojärvellä oli 14, Kostamuksessa 80 taloa. Isä otettiin Saksan sotaan 12. kesäkuuta 1914. Peksujev muistaa jopa millaisessa puvussa isä lähti sotaan. Isällä oli ruotsalainen taskukello. Lähtiessään hän sanoi äidille, että kello tulee antaa Iivanalle, kun tämä täyttää 10 vuotta. Iivana Peksujev muistaa, että kellonodotusvuodet tuntuivat pitkiltä. Perhessä oli tuolloin kolme lasta. Isä palasi reilun viiden vuoden kuluttua sodasta. Sen jälkeen syntyi vielä kolme lasta. Iivana oli vanhin. Isän nuorin veli lähti vuonna 1916 Ameriikkaan sotaa pakoon ja jäi sille tielle. Isännyyden talossa otti isän vanhempi veli. Peksujevit olivat sen ajan mittapuun mukaan varakkaita. Saman katon alla asui 19 henkeä. Talossa työskenteli yhdessä neljä veljestä. Hevosia oli kaksi lehmiä viisi. "On kuin mustaa elämää minun elämä" Iivana Peksujev huokaisee ja jatkaa järjestelmällistä kertomustaan. Isoisä otti pienen Iivanan juoksupojakseen. Tämä kulki mukana meni isoisä mihin tahansa. Kun poika oli seitsemänvuotias, isoisä opetti hänet ampumaan lintuja. Riistaa oli paljon - karhuja, hirviä, lintuja. Ne antoivat perheelle leivän lisän. Etenkin isoisän suvussa oli kovia metsämiehiä.

Kaksi kuormallista pyytä Kuhmoon.

Kolmen järven välissä sijaitsevalla Suojärven alueella oli vähän peltoja ja nekin kivisiä, joten kesän sato ei riittänyt perheelle koko talveksi. Iivana Peksujev kävi useaan otteeseen vuosina 1918-1920 isoisänsä kanssa Kuhmossa (silloin nimi vielä oli Kuhmonniemi) täydentämässä perheen ruokavarastoja. Omasta maasta saatu ruoka riitti puoleksi vuodeksi. Loppuajan ruoka ennen seuraavaa satoa oli ostettava Kuhmosta. Peksujev muistaa eräänkin reissun Kuhmoon, jolloin viemisinä oli kaksi kuormallista pyytä. Niitä vaihdettiin aitta täyteen jauhoja sekä lisäksi ryynejä ja sokeria. Raja oli tuolloin vielä auki. Edestakainen matka Kuhmoon kesti viisi päivää. Hän kertoo, että puutetta ei silloin ollut, vaikkei rahaa juurikaan ollut. Kaikki elanto saatiin paikan päältä. Tätä kesti kolhoositalouteen saakka. Valkoiset tulivat vuonna 1918 Kostamukseen. Kun Venäjä siirtyi Neuvostovaltaan vuonna 1922, Karjalasta lähdettiin suurin joukoin Suomeen. Peksujev muistelee, että Suojärveltä lähti vähän väkeä rajan taakse. Osa Peksujevin talon asukkaista lähti mukaan. Iivanan setä oli valkoisten komentajien kuljettajana. Ne jotka eivät lähteneet Suomeen, pakenivat

sotaa muualle. Peksujev muistaa, että noina rauhattomina aikoina kylässä ei kahteen vuoteen ollut yhtään hevosta. Pellot muokattiin, kylvot tehtiin ja sato korjattiin ihmisvoimin. Kostamuksessa oli venäjänkielinen koulu, joka oli aloittanut toimintansa vuosisadan vaihteessa. Koulu seisoi niinsanotun Huttuniemen kärjessä, ja se oli iso 5-6 - salinen rakennus. Kouluun 7- vuotias Iivana pääsi hieman erikoisella tavalla. Äidin veljellä oli nimittäin noin 17-vuotias tytär, johon koulun poikamiesopettaja mieltyi. Iivana pääsi kouluun, sillä hänen tehtävänsä oli kuljettaa opettajan ja kyseisen tyttären toisilleen lähettämiä kirjeitä. Koulua hän kävi kaksi vuotta.

Metsätöistä autokouluun

Neuvostovalta ulottui Karjalaan vuonna 1923. Samana vuonna Iivana Peksujev otti elämänsä ohjat omiin käsiin ja hakeutui vieraaseen työhön. Juuso Matero oli tullut niinsanottujen läskikapinamiesten mukana Uhtualle (nykyiseen Kalevalaan) ja perustanut sinne yrityksen, joka järjesti metsätyömaita eri puolille Karjalaa. Uhtua oli pääpaikka. Nuoren Peksujevin mieli paloi töihin, mutta hän ei päässyt, kun hänellä ei ollut passia. Hän meni Kontokkiin Rehkomin puheenjohtaja Lyytisen puheille ja pyysi jonkilaista paperia päästäkseen töihin. Lyytinen kysyi pojan ikää. Tämä vastasi, ettei oikein tiedä, mutta äidin mukaan 16 vuotta. Peksujev sai paperin, jotta pääsi töihin. Todellisuudessa ikää oli vasta 14 vuotta. Hän pääsi metsätöihin, ja teki niitä hommia seitsemisen vuotta. Vuonna 1929 Nuorisoliiton piirikomitea lähetti hänet Kemiin autonajokurssille. "En ikinä ollut nähnyt autoa, en edes kuvissa" Peksujev muistelee. Mutta hän lähti yhdessä kymmenkunnan muun kanssa autokurssille. Kemiin oli matkaa parisataa kilometriä, ja se oli taivallettava jalkaisin. Peksujeville jalkaisin liikkuminen oli tuttua, sillä hän oli nuorena kova juoksija ja muutenkin urheilumies. Kurssi kesti kaksi viikkoa. Se oli aikaa, jolloin Neuvostoliitto osti Ameriikalta Fordeja sekä Fordilta patenttin, joilla se ryhtyi itse valmistamaan autoja. Peksujev kertoo ajaneensa 18 vuotta amerikkalaisia autoja. Uhtuan (nykyinen Kalevala) ja Kemin välisen tien teko alkoi vuonna 1927. Sitä tekemässä oli 20 000 vankia. Heidän joukossaan oli kaikenlaista kansaa ja monesta maasta, muunmuassa insinöörejä, jotka suunnittelivat tien. Työmaata johti saksalainen vanki, joka kärsi 25 vuoden rangaistusta. Vuonna 1929 tie oli jo siinä kunnossa, että Peksujev ajoi sitä pitkin autolla Uhtualle. Ajoneuvo oli kaksitoistapyöräinen auto, jossa kaikki pyörät vetivät. Seuraavana vuonna tie avattiin liikenteelle. Syyskuun 1932 alkuun saakka Peksujev toimi autonkuljettajana Karjalassa. Seuraavat kaksi vuotta menivät armeijan leivissä Karjalan jääkäriprikaatissa. Hän kuskasi prikaatinkomentaja Eyolf Matsonia. Seuraava työnantaja oli Petroskoin kaupunkikomitea sekä myöhemmin Kommunistisen puolueen Karjalan aluekomitea.

Isän asema pelasti puhdistuksissa

1930-luvun puhdistuksissa moni neuvostokansalainen menetti henkensä. Muunmuassa Karjalan hallitus vangittiin vuonna 1936. Iivana Peksujev säästy, vaikka olikin puolikymmentä kertaa kuulusteluissa. Aivan erityisesti häneltä kyseltiin Amerikkaan menneestä sedästä. Siis asiasta, joka oli tapahtunut Iivanan ollessa kuusivuotias. Peksujev miettii että isän asema pelasti hänet. Saksan sodassa isä oli joutunut vangiksi, mutta pääsi sieltä vankienvaihdossa takaisin Venäjälle. Isä tuli Leningradiin, jossa vuonna 1918 toimi Kerenkin hallitus. Isä joutui punakaartiin Kerenskiä vastaan. Kotiin hän pääsi syksyllä 1919. Sodasta hän oli saanut Yrjön ristin. Isä oli kotipuolella koko ajan pienenä herrana ja pääsi luottohenkilöksi, vaikkei ollutkaan kommunisti.

Jalat paleltuivat talvisodassa

Talvisodan aikana Iivana Peksujev liikkui salanimellä Juho Rissanen Suomen puolella tiedustelutehtävissä. Hän kuunteli suomalaisten toisilleen lähettämiä viestejä ja vei tiedot puna-armeijan päällikölle. Hänen komennuksensa Suomessa ajoittui välille 1. elokuuta 1939 - 14. heinäkuuta 1940. Siitä reissusta hän ei vuosikymmeniin saanut puhua kenellekään mitään. Hänen tehtävänään oli ottaa selville, onko Suomella tarkoitus talvisodan loputtua järjestää toinen sota. Lisäksi oli selvitettävä, minkä verran Suomella on rintamalla joukkoja. Peksujev liikkui rintamalla Sortavalasta ja Suistamosta aina Rovaniemelle saakka. Peksujev muistaa, kuinka hänen viimeinen reissunsa Suomeen päättyi jalkojen jäätymiseen. Pakkasta oli tuona talvipäivänä hänen mukaan 45 astetta. Hän oli viemässä tietoja omalle puolelle ja hiihti kohti järveä, jonka hän oli ylittänyt aiemminkin. Mukana olivat vain luvallinen pirtuannos ja kaleton. Hän oli pukeutunut suomalaiseen

asuun villasukkia myöten. Taivas oli kirkas, kuu loisti ja tähdet tuikkivat. Hän istuutui levähtämään ja otti lämmikettä. Tovin kuluttua hän lähti jatkamaan matkaa, mutta yllättyi, kun eteen tuli hevostie. Väsyksissä hän luuli näkevänsä unta. Siinä samassa kuului seis-käskey ja kysymys, kuka tulee. Suomalaiset olivat leiriytyneet alueelle ja olivat levähtämässä. Hyvällä suomen kielellä hän kertoi, kuka on - siis Juho Rissanen - ja ryhtyi keskustelemaan suomalaisen vartijan kanssa. Aikaa kului muutama minuutti. Kello oli kaksi yöllä. Peksujev kyseli ja suomalainen kertoi, kun luuli omaksi. Kohta suomalaissotilas lähti hakemaan päälikköä. Yksin jäätyään Peksujev teki päätöksensä ja lähti juoksemaan pakoon. Juostessaan hän kuuli kolme hälytyslaukausta. Hän lisäsi juoksuvauhtia ja juoksi kohti järven toisella puolella olevien omien leiripaikkaa. Kengät kastuivat ja jalat jäätyivät. Hän pääsi omiensa luokse hiihtämällä loppumatkan. Kolme puna- armeijan sotilasta tuli ja vangitsi hänet. Hän pyysi näitä viemään mukana olleet asiakirjat esikuntapäällikölle. Nämä veivät. Peksujev menetti tajuntansa ja heräsi vasta kolmen vuorokauden kuluttua. Sillä välin tiedusteluosaston lääkäri on kääriytynyt hänen jäätyneet jalkansa lämpimiin huopiiin. Jäät saivat sulaa, ja sitä kesti viisi vuorokautta. Jalat pelastuivat, ja Peksujev kävelee niillä yhä. Sodan jälkeen alkoi hänen pitkä yhtämittäinen rupeamansa herrojen kuljettajana. Hän muistelee, ettei ole yhtään Neuvostoliiton herraa, joka ei olisi ollut hänen kyydissään. Hänen esimiehenään oli muunmuassa myöhemmin 1980- luvulla Neuvostoliiton johtoon noussut Juri Andropov, joka jatkosodan aikana toimi Segezan tiedusteluosaston eli partisaanien johtajana. Sodan jälkeen Andropovista tuli Karjalan aluekomitean sihteeri. Andropovin aikana Peksujevin tehtävänä oli kuljettaa Moskovasta ja ulkomailta tulevia herroja. Hänellä oli käytössään kolme hyvätaisoista autoa, joista hän valitsi ajoneuvon aina herran mukaan. Vuosia autonratissa kertyi kaikkiaan 53. Viimeisen kerran hän toimi kuljettajana vuonna 1986.

Muisto kotiseudulta

Peksujev muistaa lapsuudestaan vanhasta Kostamuksesta mummon, jonka sanotaan eläneen 123-vuotiaaksi. Hän oli 152 senttiä pitkä ja ennusti tulevaa. Saviruukkuja valmistanut mummo oli lempinimeltään Pata-jeli. Talvi- iltaisin Peksujevin talon väki kerääntyi pirttinsä ison uunin päälle istumaan, ja siellä Patajeli kertoi tarinoitaan. Öljyä ei ollut, joten valo saatiin päreistä. Mummo oli Peksujevin mukaan kertonut näin: " Kuulkaa semmoinen aika tulee meille, meidän aikana, että ihmiset menee niin omasottaseksi, ettei toinen toistaan halua nähdä ei halua jutella, ei käydä toisensa luona ". Peksujevin mukaan tuollainen mahdollisuus ihmetytti jopa pieniä lapsia. Ja Patajeli jatkoi: "On sellaiset ajat, että linnut metästä kavota, kalat järvestä kavota." Sekin ihmetytti kovan metsästäjäsuuvun edustajia aikana, jolloin metsissä oli paljon lintuja ja järvessä kalaa. Patajeli sanoi edelleen: "Tuloo mailmanloppu, suuret sovat tuloo. Sen verran jääpi ihmisiä maapallolle, että yhdelle hirrelle istumaan sopivat. Valtaan tulee musta kansa." Peksujeville oli tullut Pata-jelin ennustus mieleen, kun hän oli haastattelua edeltävänä päivänä kuunnellut radiota ja kuullut, kuinka Kiina ja Amerikka kovasti valmistautuvat sotaan.¹⁶⁸

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 27501

Signum: 16220: 2

Nauhapaikka: B

Kesto: 0.2

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Kontokki

Kylä:

Alue:

Kielenopas: Peksujev, Iivana

Sukupuoli: m

Syntymäaika: 29.3.1909

Ikä:

Syntymäpaikka: Kostamus, Suojärvi

Elämänvaiheet:

NAuhoitus aika: 9.4.1995

Nauhoituspaikka : Uhtua

Haastattelija: Virtaranta, Pertti

Vapaa kommentti : kasetti
Kartuntavuosi: 1996. ¹⁶⁹

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 27502
Signum: 16221: 1
Nauhapaikka: A - B loppu
Kesto: 1.3
Kopiotiedot:
Kieli: karjala
Pitäjä: Kontokki
Kylä:
Alue:
Kielenopas: Peksujev, Iivana
Sukupuoli: m
Syntymäaika: 29.3.1909
Ikä:
Syntymäpaikka: Kostamus, Suojärvi
Elämänvaiheet:
NAuhoitusaika: 9.4.1995
Nauhoituspaikka: Uhtua
Haastattelija: Virtaranta, Pertti
Vapaa kommentti: kasetti
Kartuntavuosi: 1996. ¹⁷⁰

Peksujev Tatjana Jaakontyttö

Kos.P.4.3.2.

Kostamus, Suojärvi
Puoliso: Nikolai

Tatjana + Nikolai, suku ei tiedossa. ¹⁷¹

Jyskyjärvi

Peksujev Maikki Jaakontyttö

Kos.P.4.3.3.

Synt. 08.11.1914, Kostamus, Suojärvi
Kuollut 29.12.2001, Jyskyjärvi

Puoliso: Peksujev Kostja Kastanjanpoika

Kos.P.2.4.

(Konstantin Kasjanovitš Pekšujev)
Synt. 01.07.1910, Kostamus, Ahvenjärvi
Kuollut 20.12.1980, Jyskyjärvi

Maikki + Kostja Kasjananpoika Peksujev. ¹⁷²

Konstantin Kasjanovitš Pekšujev s. 1.7.1910, k. 20.12.1980. ¹⁷³
Maria Jakovlevna Pekšujeva s. 8.11.1914, k. 29.12.2001. ¹⁷⁴

Peksujev Joukenie Jaakontyttö

Kos.P.4.3.4.

Synt. 17.04.1911, Kostamus, Suojärvi
Kuollut 13.05.1990, Jyskyjärvi

Jouki. ¹⁷⁵

Jevgenija Jakovlevna Pekšujeva s. 17.4.1911, k. 13.5.1990. ¹⁷⁶

Lukuisista muista Jyskyjärvelle kotiutuneista entisistä kostamukselaisista voitaisiin vielä mainita Timo Hilipänpoika Vatanen poikineen, Pitkä Nikolai eli Nikolai Huotaripoika Peksujev, **Joukenie Juakontytär Peksujeva**, Jyrkisen Juakon Iivana (Peksujev) ja monet muut. Miltei kaikki vanhemman polven miehet olivat olleet sodassa. Rauhan aikana kostamukselaiset tunnettiin parhaimpien työmiesten joukossa. ¹⁷⁷

Kun Manju lähtee kalanpyyntiin useammaksi päiväksi, Kostjan olo käy vielä tukalammaksi. Silloin Manjun sisaren, Joukin, tyttären mies, Vatasen Hilipän Timon Eino-poika, kantaa kotoaan Kostjalle purtavaa.¹⁷⁸

Peksujev Anni Jaakontyttö

Kos.P.4.3.5.

Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Volkov

Anni + eräs Volkov.¹⁷⁹

Peksujev Ananija Jaakonpoika

Kos.P.4.3.6.

Synt. 09.10.1921

5. luokka oppivuotena 1934/35. Peksujeva Ananija Jaakonpoika, synt. 09.10.1921, karjalainen, Suojärvi 47 km.¹⁸⁰

6. luokka oppivuotena 1935/36. Peksujev Anania Jaakonpoika, synt. 09.01.1922. Isä, äiti, veli, 2 siskoa, 1 nuorempi, veljen vaimo. Kostamus 32 km.¹⁸¹

Kravzova Anna Ristontyttö

Kos.P.4.1.7.1.

(Anna Peksujev)

Anni Kravzova Grigorjevna kirjoittaa meille Uhtualta:

Olen Anni Kravzova Ristontyttö syntyisin Peksujeva Kostamuksesta. Isäni oli Risto Mikitäisen Ortjon poika Peksujev Kostamuksesta ja äitini Tatjana Karpova, Oskarisen Vasilin tyttö Kenttijärvestä. – Oskarisen Vasili ja Jyrki on mennyt Suomeen ennen sotaa, siinä 20-luvun alussa. Heillä oli siellä sukunimenä Sulkamoniemi.

Varkaudessa asunut Mikkola Vasili, äitini ristituatto, oli ennen kirjeenvaihdossa äitini kanssa, mutta nyt ei ole äitiä eikä isää elossa. Mikkola Vasililla oli Varkaudessa palveluksessa tai kauppatyttönä ollut Kyllikki Sulkamoniemi, joka on serkkuni. Tietääkö kukaan Kyllikistä mitään?¹⁸²

Kostamus

Suojärvi Talo

2.4.5.1. Peksujev Ivan Okahvananpoika

Kos.P.1.

(Joann)

Synt. n. 1854 Kostamus, Kelloniemi

Puoliso: Johanna (luteri)

Kostamus, v. 1890, Talo 455

Agafon An. Peksujev 55 v.

Vaimo Agripina Matv. 58 v.

Lapset Joann 34 v. Mitrofan 29 v. Vasilij 20 v. Maria 26 v. ja Irina 17 v.

Ivan. v. Johanna (luteri).¹⁸³

Kostamus, v. 1910, Talo 208

Leski Akulina Mat. Peksujeva 78 v.

Lapset: (Agafona) Mitrofan 54 v. Joann 49 v. Marija 46 v. Anna 48 v.¹⁸⁴

Samoja sisaruksia oli vielä Iivana, joka kuitenkin muutti asumaan lähelle Suojärveä Poappalin rannalle vaaran päälle.¹⁸⁵

Kostamus

Suojärvi Talo

2.4.5.5. Peksujev Vasili Okahvananpoika

Kos.P.5.

Synt. n. 1870 Kostamus, Kelloniemi

Puoliso: Irina Gurjeva

Synt. n. 1874, Ponkalahti

Lapset: Irina

Kostamus, v. 1890, Talo 455

Agafon An. Peksujev 55 v.

Vaimo Agripina Matv. 58 v.

Lapset Joann 34 v. Mitrofan 29 v. **Vasilij 20 v.** Maria 26 v. ja Irina 17 v.

Ivan. v. Johanna (luteri).¹⁸⁶

Kostamus, v. 1910, Talo 15

Vasilij Agaf. Peksujev 41 v.

Vaimo Irina Gurjeva 35 v.

Tytär Irina 3 v.¹⁸⁷

Ja lisäksi Okahvanaisen puoli (tai vaara) Puappalikosken takana, siellä asui **Okahvanaisen Vasselein perhe**, joka oli kulkeutunut tänne Kostamuksen Kelloniemestä.¹⁸⁸

Kelloniemellä oli mainitun Kelloniemen talon lisäksi vielä asuinsijat Okahvanaisen sisaruksilla **Vasseleilla** ja Moariella.¹⁸⁹

Peksujev Irina Vasilintyttö

Kos.P.5.1.

Synt. n. 1907 Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1910, Talo 15

Vasilij Agaf. Peksujev 41 v.

Vaimo Irina Gurjeva 35 v.

Tytär **Irina 3 v.**¹⁹⁰

Kostamus

Suojärvi Talo 11

(Suuri Iivana)

3.1.1. Peksujev Iivana Tanilanpoika

Kos.P.1.

(Joan (1.) Danilovits Peksujev)

Synt. n. 1857, Kostamus, Jyrkilä (Tanila)

Puoliso: Paro Maksimantyttö

Kej.1.1.

(Parakeva Maksimovna)

Synt. n. 1857, Kenttäjärvi

Lapset: Hilatta, Mikko, Poavila, Oksenie ja Palaka

Kostamus, v. 1890, Talo 458

Dail Gr. Peksujev 61 v.

Vaimo Stefanida Andr. 58 v.

Lapset **Joann 33 v.** Trifon 26 v. ja Irina 20 v.

Iv. v. Parakeva Makr. 33 v.

Lapset Nikifor 9 v. Feafinakt 6 v. Ksenia 1½ v.¹⁹¹

Kostamus, v. 1910, Talo 212

Joann Danil. Peksujev 53 v.

Vaimo Parakeva Maksimova 53 v.

Lapset Feofilakt 26 v. Pavel 6 v. ja Pelagija 17 v.

Feof. V. Fedosija Maksimova 21 v.

Lapset Anna 2 v. ¹⁹²

73) 22/5 Paro Peksujeff 74 v. Kontokki, Suojärvi. Mukana hevonen. ¹⁹³

Suuri-Iivana muutti Suojärveen ja sieltä myöhemmin Suomeen.. ¹⁹⁴

Jyrkilästä Suojärveen muuttanut Tanilaisen Iivana oli niin ikään Peksujevin sukua. Hänen veljensä Triihpo ja Iivana (siis velikin oli Iivana) jäivät Jyrkilään. Tanilaisen Iivanan akka, Maksiman Paro, oli kotoisin Kentärvestä. Hän oli Suojärven etevin starinan sanoja, arveli Jaakko Rugojev. Suuren osan iltapuhteistaan kylän nuoret viettivät Tanilaisen talossa satuja kuunnellen, mikäli oiva sadunkertoja ei halunnut lähteä toiseen taloon satuja sanelemaan. Satua kertoessaan hän istui milloin lautsalla, milloin kosinolla tai uunin päällä, samalla >> tikuttaen >> eli puikolla neuloen. - Suojärveen eleytyneellä Tanilaisen Iivanalla ja hänen Parollaan oli lapsia ainakin pojat Hilatta, Mikko ja Poavila sekä tytöt Oksenie ja Palaka. ¹⁹⁵

Kostamus

Suojärvi Talo 11

Peksujev Mikko Iivananpoika

(Nikifor Ivanov Peksujev)

Synt. n. 1881 Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Darja Grigorintyttö

Synt. n. 1889 Akonlahti

Lapset: Nikolai, Pauli, Matti ja Aleksanteri

Kos.P.1.1.

Kostamus, v. 1890, Talo 458

Dail Gr. Peksujev 61 v.

Vaimo Stefanida Andr. 58 v.

Lapset Joann 33 v. Trifon 26 v. ja Irina 20 v.

Iv. v. Parakeva Makr. 33 v.

Lapset **Nikifor 9 v.** Feafinakt 6 v. Ksenia 1½ v. ¹⁹⁶

Kostamus, v. 1910, Talo 13

Joan Danilov Peksujev 47 v.

Vaimo Anna Mihailova 39 v.

Lapset: Makarij 14 v. Filipp 10 v. Marina 19 v. Juljanija 17 v. Juljanija 7 v. Anastasija 3 v. Irina 1v.

Joannan veli Trifon 40 v.

Vaimo Marija Mihailova 34 v.

Lapset Ananija 3 v. Mihail 1½ v. ja Irina 5 v.

Leski Irina Kiril. Vadajeva 33 v.

Fjedoran lapset Joann 9 v. Anania 3 v.

Nikifor Iv. Peksujev 28 v.

Vaimo Darja Grigorjeva 21 v.

Poika Aleksandr 3 v. ¹⁹⁷

- **Tanilaisen Mikko** oli nuorena miehenä kaunis ja näyttävä. Mikon ensimmäinen vaimo oli kotoisin Akonlahdesta ja hän oli sukua Tiitan väelle. Perintönä hänelle annettiin perheessä olleita kultaesineitä kun muuta ei ollut annettavaa. Mikko tunsi kullaa arvon ja säilytti visusti näitä

kultaesineitä raudoitettussa lippaassa. Mikon pojat Nikolai ja Pauli tietysti tiesivät isänsä aarteista, ja voi olla, että jotain >>vihelsivät>> isänsä lippaasta. Ehkä Mikko epäili Nikolai-poikaansa kun heidän välinsä menivät niin kireiksi, että poika lähti kotoa pois ja alkoi asua naapurin, miun tiätän (sedän) Mikitäisen Ortjon talossa.

Tanilaisen Mikko erosi monella tavalla toisista suojärveläisistä, kotikyläläisistään. Hän oli kulkenut mielummin maailmalla kuin viljellyt kotitaloaan. Maailman turuilta hän oli tuonut eräitä esineitä, vaateriepuja ja tottumukseksi käyneitä tapoja.

Mikko oli erinomainen puuseppä, hänen tekemänsä sukset ja puuastiat lienevät olleet seudun parhaita. Mikon suksia tilattiin kausa ympäristökyliin.

Mikko oli intohimoinen kalamies, mutta vain onkipelillä. Rahvas kun nousu kesällä makuamasta, niin olisipa vaikka kuinka varhainen aamu, Mikko on jo Suojärven korolla, lienee mennyt sinne ennen auringonnousua. Ja saihan se Mikko hyviä ahvenia. Taikka iltapäivällä nähdään hänet Puappalijärven Kaunehenniemen kohalla... tuas onkittamassa. Siellä hän tavallisesti lauloi laulun toisensa jälkeen. Hänellä oli satoja lauluja muistissa, ylipäänsä Pohjois-Suomen miessakeissa kuultuja vanhoja lauluja. Eipä ihme, jos Mikon pojastakin, Nikolaista, kehittyi hyvä lauluniekka ja jopa laulunikkari.

Mikko oli nuorempana ollessaan kävellyt sekä Ruotsit jotta Norjat... Tanilaisessa oli Ruotsista tuotu mersästyssase jota kutsuttiin >>väljäksi>>. Siinä oli sormenmentävä reikä piipussa. Pyssy oli lakattu pikimustaksi, vain lukot ja perä olivat pronssia. Tätä pyssyä käytettiin hirvijahdissa ja eritenkin silloin kun piti ampua pitkältä matkalta.¹⁹⁸

Löytyi yksi Suojärven mieskin, **Tanilaisen Mikko** – puuseppä ja kalastaja – nysä hampaissa. Häneltä kuulimme, että aamulla oli tullut käsky kylän tyhjentämisestä. Sekä kostamukselaiset että suojärveläiset olivat menneet Rähmäjärven tietä, jyskyjärven suuntaan. j.n.e.

Eräs puolihupsuna pidetty Kostamuksen akka kyttyräsekäisen tyttärensä Joukin kanssa oli löytänyt kylän liepeiltä kaksi hevosta. Otin häneltä toisen. Kiersimme Puappalijärven kapeaa kinttupolkua pitkin. Tiensuunnassa istutin siskoni lapsineen hevosen selkään. Metsä tien varrelle oli heitetty jos jonkinmoista tavaraa – vaatteita, samovaareja, astioita, liha- ja voitynnureitä ja jauhosäkkejä. Mikko piilotteli niitä pois näkyvistä. Miehellä oli jotain mielessä.

Aaamuvarhaisella olimme Rähmäjärven rannassa. Edelleen polku kulki rantaa pitkin. Siellä hevonen vajosi polviaan myöten suohon. Pyysin Mikkoa viemään pienokaisen äiteineen veneellä järven toiseen päähän. Hän aikaili, muttei kumminkaan ilennyt kieltää. Lähetin hevosen toisten matkalaisten mukana edelleen ja istuin airoille.

Järvi oli matala ja ruhottunut miltei umpeen. Suuret hauet porskahtelivat nuolena veteen tieltä. Mikko ohjasi venettä keskijärvellä olevaa kaislikon renustamaa vanaa pitkin. Sitten hän käänsi veneen oikealle rannalle, laajan pohjattoman rimpisuon ympäröimälle metsäsaarekkeelle. Vasta rantaan tultuamme huomasin rehevän kasvillisuuden peittämän kämpän. Se oli uusi, kelohongasta veistetty. Räystään alle oli ladottu jauhosäkkejä ja laatikoita. Mikon akka, laiha ja pitkä nainen, keitti nuotiolla aamiasista. Hän oli seudun tunnetuin kuppari ja tietäjäakka. Hän pelasti kerran minunkin henkeni ankaran vilustumisen jälkeen. Hän oli luonteeltaan lempeä ja auttavainen, miehensä vastakohta. Nykin hän alkoi heti hyöriä avuliaana rasittuneen ja nälkäisen pienokaisen ympärillä. Mikko kantoi sillä välin veneestä räystään alle tuomiaan tavaroita.

- Meinaatko, Mikko, jäädä tänne?

- Sittenpä hän näkyy.

Hyvän paikan Mikko oli vallinnut. Renkaana ympäröivän suon yli pääsi vain lentävä lintu ja järven yli vain uimalla. Mikon vene oli ainoa näillä vesillä. Hän varmaan ajatteli: sotikoot; minulle riittää; muonaa on pariksi vuodeksi eikä Rähmäjärvestä kala ehdy ennen maailmanloppua; sota ei ole ikuinen; tappavat tarpeeksi toisiaan, lopettavat sitten.

- Mikko, Mikko, mitä ajattelet? Kesällä sinua ei ehkä kukaan täältä löydä, mutta talvella ei suokaan estä suksimiestä. Tulee omia ja tulee vieraita: molemmat kysyvät: kenen puolta pidat, Tanilaisen Mikko? Sinä vastaat, ettet pidä kenekään puolta, mutta ne ajat on olleet ja menneet. Nyt on oltava puolella tai toisella. Keskitietä ei ole tai kuula kallon.

Mikko ei ajatellut tätä. Hän ajatteli, kuinka monta jauho- ja sokerisäkkiä hän jaksaisi vielä laahata saarelleen. Hän toivoi, että hänet jätettäisiin rauhaan, sillä hänen oli niitettävä vielä lehmän heinät ja pyydettyä talven kalat.

Mikko ei sanonut mitään, tuhisi vain kärsimättömänä nenäänsä, kopautti piipunnysää veneen kokkaan. Se oli merkki, että vieraiden oli aika lähteä. Mikon akka hyrskähti itkemään. Hän oli ihmisystävä ja piti toisista ihmisistä. Kyynelsilmin hän istutti siskoni lapsineen veneeseen ja katsoi kauan rannalta kaislikkoon häipyviä venettä. Häinkin olisi tahtonut lähteä, mutta Mikon tahto oli hänelle korkein laki. j.n.e. ¹⁹⁹

Kylien johtomiehet ja Jyskyjärveltä tulleet pitivät neuvottelun. Kävi ilmi, että kaksi perhekuntaa oli kääntynyt tieltä takaisin: hulluna pidetty akka tyttärineen ja yhdeksännellä vuosikymmenellä olevat Tiihvanaisen vanhukset. Heidän arveltiin väsyneen kulkemiseen ja palanneen Koivuvaraansa. Päätettiin hakea pois **Tanilaisen Mikko** vaimoineen Rähmäjärveltä. Kolhoosin puheenjohtaja Petrin Nasarie (Peksujev) ja vielä pari muuta miestä lähtivät tehtävää täyttämään. ²⁰⁰

Kostamus

Suojärvi

Peksujev Hilatta Iivananpoika

Kos.P.1.2.

(Feafinakt Ivanov Peksujev)

Synt. n. 1884 Kostamus, Suojärvi

Puoliso: Fedosija Maksimova

Synt. n. 1889

Lapset: Anna

Kostamus, v. 1890, Talo 458

Dail Gr. Peksujev 61 v.

Vaimo Stefanida Andr. 58 v.

Lapset Joann 33 v. Trifon 26 v. ja Irina 20 v.

Iv. v. Parakeva Makr. 33 v.

Lapset Nikifor 9 v. **Feafinakt 6 v.** Ksenia 1½ v. ²⁰¹

Kostamus, v. 1910, Talo 212

Joann Danil. Peksujev 53 v.

Vaimo Parakeva Maksimova 53 v.

Lapset **Feofilakt 26 v.** Pavel 6 v. ja Pelagija 17 v.

Feof. V. Fedosija Maksimova 21 v.

Lapset Anna 2 v. ²⁰²

Peksujev Ksenija Iivanantyttö

Kos.P.1.3.

Synt. n. 1888 Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1890, Talo 458

Dail Gr. Peksujev 61 v.

Vaimo Stefanida Andr. 58 v.

Lapset Joann 33 v. Trifon 26 v. ja Irina 20 v.

Iv. v. Parakeva Makr. 33 v.

Lapset Nikifor 9 v. Feafinakt 6 v. **Ksenia 1½ v.** ²⁰³

Peksujev Palaka Iivanantyttö

Kos.P.1.4.

Synt. n. 1893, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1910, Talo 212

Joann Danil. Peksujev 53 v.

Vaimo Parakeva Maksimova 53 v.
Lapset Feofilakt 26 v. Pavel 6 v. ja Pelagija 17 v.
Feof. V. Fedosija Maksimova 21 v.
Lapset Anna 2 v.²⁰⁴

Peksujev Poavila Iivananpoika
Synt. n. 1904, Kostamus, Suojärvi

Kos.P.1.5.

Kostamus, v. 1910, Talo 212
Joann Danil. Peksujev 53 v.
Vaimo Parakeva Maksimova 53 v.
Lapset Feofilakt 26 v. Pavel 6 v. ja Pelagija 17 v.
Feof. V. Fedosija Maksimova 21 v.
Lapset Anna 2 v.²⁰⁵

Peksujev Oksenie Iivanantyttö
Kostamus, Suojärvi

Kos.P.1.6.

Peksujev Nikolai Mikonpoika
Synt. 27.04.1913, Kostamus, Suojärvi

Kos.P.1.1.1.

Nikolai Mikonpoika Peksujev on syntynyt 27.huhtikuuta 1913. Hänen kotinsa, Tanilaisen talo, sijaitsi Kostamuksen Suojärvessä. Kyseisen laulun hän sanoi oppineensa mummoltaan (isän äidiltä) Parolta, joka oli naitu Kenttijärven kylästä. Paro oli taitava sadunkertoja ja runonlaulaja. Hän kuoli sodan aikana evakossa, jolloin hänellä oli ikää yli 80 vuotta.²⁰⁶

Kun kesällä ja syksyllä 1944 Kalevala piirin väki alkoi saapua kotiseuduilleen, täytyi kostamukselaisten turvautua naapurikylien suojiin talven ajaksi. Mielissä kyti kumminkin ajatus, ettei kotikylää saisi jättää metsittymään. Suuremmissa naapurikylissä ja metsätyömailla elämä olisi ollut ehkä helpompaa. Mutta löytyi sellaisiakin, joita entiset asuinpaikat vetivät puoleensa niin väkevästi, etteivät mitkään vaikeudet saaneet heitä säikähtämään. Eräs sellaisista oli Iivana Kivisalo. Sodassa hän oli menettänyt jalkansa. Mutta kun häntä kehoitettiin ryhtymään Kostamuksen kolhoosin puheenjohtajaksi, hän suostui empimättä. Miehittäjiltä oli jäänyt muutamia asuntokorsuja ja kasallinen veistettyjä rakennushirsiä. Niistä Iivana kyhäsi talontapaisen >>kylän keskelle>>.

Köyhä ja vähävoimainen oli se kolhoosi. Työkykyisiä miehiä tavallaan vain kaksi, Mikittä Vatanen ja Nikolai Peksujev... Lähimpään kylään Vuokkiniemelle 40 pitkää Karjalan korpivirstaa, piirikeskukseen vielä enemmän. Mutta raunioille asettuneet ihmiset luottivat Kostamuksen kolmanteen syntymiseen.²⁰⁷

Se oli suurin juhlapäivä mi antoi uskoa, jotta tulee kylään taas eloa. Isä alkoi hommata kolhoosia. Työvoimaa ei ollut. Palasi vain kaksi vanhaa leskeä ja Vatanen Mikittä perheineen.

Tuli vielä Peksujev Nikolai ja hänen nuorempi veli Santeri. Santerilla oli jo 15 vuotta, minä olin kymmentävuotta nuorempi.²⁰⁸

Peksujev Pauli Mikonpoika
(Pavel Mihailovits Peksujev)
Synt. 1919, Kostamus, Suojärvi
Kuollut 21.05.1943

Kos.P.1.1.2.

Peksujev Pavel Mihailovits synt. 1919, kaatunut sodassa 21.5.1943
Peksujev Pavel Mihailovits synt. 1919, kaatunut sodassa 21.5.1943 KSSNT, Kalevalan, Suojärvi
Peksujev Pavel Mihailovits, kaatunut sodassa 21.5.1943 Karjalais-Suomalainen SNT, Kalevalan piiri, Kostamus, Suojärvi

Peksujev Pavel Mihailovits synt. 1919 , kaatunut sodassa 21.5.1943 Karjalais-Suomalainen SNT, Kalevalan piiri, Kostamus

Peksujev Pavel Mihailovits synt. 1921, kaatunut sodassa _8.1944

Peksujev Matti Mikonpoika

Kos.P.1.1.3.

Kostamus, Suojärvi

5. luokka oppivuotena 1935/36. Peksujev Matti Mikonpoika, karjalainen, äiti kotona, Isä ja veli töissä. Kostamus 32 km.²⁰⁹

Jaakko Rugojev kertoo:

Sateinen heinäviikko

Lähdin serkkujeni Laukkasen Iivanan ja Makarien kanssa heinän niittoon Rähmäjärvelle. **Tanilaisen Mikon Matti** pyysi päästä mukaamme metsästelemään. Makarie ja Matti olivat suunnilleen saman ikäisiä, alkeiskoululaisia. Kämpälle saavuimme kauniina aurinkoisena iltana. Matti<<mittasi lentaa>> pirtillä tai nurmen reunalla. Hän on hätähousu ja ei uskalla mennä metsään yksin. Makarieta myöskin laiskotuttaa, mutta Iivana osaa valjastaa hänet aina uudestaan työhön. Se kuului vanhemman veljen velvollisuuksiin, vaikka hänellä itselläänkään vuodet eivät vielä pahasti painaneet hartioita. Toisen päivän iltana alkoi sataa. Me kiireenvilkkaan haravoimme niitetyt heinät kekoon.Kävimme laskemassa verkot ja ongittelimme ahvenia illalliseksi. Kämpän ovilla pelasimme<<korttia>> ja väsyttämme tähän hommaan kävimme nukkumaan jne.²¹⁰

Peksujev Aleksanteri Mikonpoika

Kos.P.1.1.4.

Synt. n. 1907, Kostamus, Suojärvi

Kostamus, v. 1910, Talo 13

Joan Danilov Peksujev 47 v.

Vaimo Anna Mihailova 39 v.

Lapset: Makarij 14 v. Filipp 10 v. Marina 19 v. Juljanija 17 v. Juljanija 7 v. Anastasija 3 v. Irina 1v.

Joannan veli Trifon 40 v.

Vaimo Marija Mihailova 34 v.

Lapset Ananija 3 v. Mihail 1½ v. ja Irina 5 v.

Leski Irina Kiril. Vadajeva 33 v.

Fjedoran lapset Joann 9 v. Anania 3 v.

Nikifor Iv. Peksujev 28 v.

Vaimo Darja Grigorjeva 21 v.

Poika Aleksandr 3 v.²¹¹

Se oli suurin juhlapäivä mi antoi uskoa, jotta tulee kylään taas eloa. Isä alkoi hommata kolhoosia. Työvoimaa ei ollut. Palasi vain kaksi vanhaa leskeä ja Vatanen Mikittä perheineen.

Tuli vielä Peksujev Nikolai ja hänen nuorempi veli **Santeri**. Santerilla oli jo 15 vuotta, minä olin kymmentävuotta nuorempi.²¹²

Peksujev Anna Hilatantyttö

Kos.P.1.2.1.

Synt. n. 1908

Kostamus, v. 1910, Talo 212

Joann Danil. Peksujev 53 v.

Vaimo Parakeva Maksimova 53 v.

Lapset Feofilakt 26 v. Pavel 6 v. ja Pelagija 17 v.

Feof. V. Fedosija Maksimova 21 v.

Lapset Anna 2 v.²¹³

Kostamus

Suojärvi Talo 12

Laukkanen Oleksi Riionpoika

Kon.L.1.4.1.

(Aleksi Grigorjevitsh Läykkujev)

Synt. 16.03.1877, Kontokki

Puoliso: Rugojev Iro Timontyttö

Kos.R.3.1.1.9.

Synt. 1886 Kostamuksen Suojärvellä

Kuollut 1962

Vihitty: 16.02.1905

Lapset: Iivana, Makar, Nikolai, Santeri, Anna, Maria, Ulli (Jenny), Olka, Elena ja Anni

Kostamuksen Kylästä on seitsemisen kilometriä Suojärvelle. Sen rannalle tuli ensin - nähtävästi Kylästä - muuan Pöksyni - Peksujev, sitten Jyrkilästä Timo Rugojev. Peksujevien ja Rugojevien lisäksi 12 taloa Suojärvässä oli vielä **Laukkasen** talo, kun Timosen Iro (sukujaan Rugojev) nai Kontokin mies **Laukkani Oleksi**, joka ensin tuli Timolle, mutta sitten rakensi oman talon

Tädiltään **Iro Laukkaselta** Jaakko Rugojev kirjoitti v. 1937 perinteenkeruumatkallaan satuja, jotka nyt Petroskoissa instituutin arkistossa . Laukkasen Irolla oli jonkin verran koltunankin taitoa. Kerran Jaakko Rugojev osui paikalle sen toteamaan:

Tulin kotiin Petroskoista koulusta. Matka Uhtuasta kotikylään 60-70 km tein suksilla, sukset oli minulla sitä varten mukana Petroskoissa. Nousen rantapolkua taloa kohti, ja siellä kuului meteli. Kun tulin talon päätyyn niin nurkan takana viuhahti Iro- Täti kirves kädessä. Hän oli >> halteissah>>, iski tannerta kirveellä ja luki ja manasi. Joko hän ei huomannut minua tai ei välittänyt tulostani, mutta toimitustaan hän ei keskeyttänyt Kun menin sisälle ja näin sairaan sisareni, ymmärsin että äitini oli hädäsään turvautunut Iroon saadakseen tyttärensä terveeksi. ²¹⁴

Läykkujev Aleksi Grigorinpoika 42. v. poistunut Kostamuksesta ennen 22.03.1922. (Ei tietoja).
²¹⁵

Isä Aleksi vangittu v. 1938. Äiti Iro jäi 8 lapsen kanssa yksin (Kaikki kuolleet). ²¹⁶

Illalla päätimme lähteä kokeilemaan Suojoen antimia. Sää oli ihanteellinen.

Lauri meloi yksin ruuhella keskijärveä, me Niilo Peksujeffin kanssa kävelimme polkua pitkin ensin Laukkasen Oleksin eli läykyn talon paikalle ja hetken kuluttua siitä edelleen vielä paremmin tuntuva polkua Suojoen suulle.

Laukkasten talon ja peltojen ympärillä niin ikään ei näkynyt rippeitäkään aidoista. Pellot puskiivat heinää, horsmaa, ja kituliaita haavanvesoja, ruoppaitten ympärystöt vattua.

Ranta- ja pihakoivut olivat kerrassaan mahtavia, liekö ne olleet niitä eläjien aikaisia (meidän vanhat pihakoivut olivat palaneet talon mukana) vaiko jo uudet ehtivät kasvaa noin korkeiksi vuoden 1942 jälkeen.

Valkaman kohdalla kalamiehet olivat pitäneet nuotiota. Muuten paikka vaikutti aivan käymättömältä. Edes vattupensaita ei oltu tallattu. Ajattelin että huomenaamalla pitää tulla tänne malinan poimintaan.

Katselin Laukkasten valkaman kohdasta järven yli meidän omaa entistä valkamaa. Sankka koivikko oli kasvanut aivan vedenrajaan asti. Ja talon raunioita ei lainkaan näkynyt levistön takaa.

Näiden kahden valkaman välillä oli kuuluisa korko, jonka loivilta kupeilta sai onkeen suuria ahvenia. Koron keskellä oli valtava kivi. Kuivina kesinä se kuumotti tyynellä ilmalla veden kalvon alta. Korko oli hiukan lähempänä meidän rantaa.

Oleksi Laukkasen vaimo Iro Timontytär oli isäni sisar, siis minun tätini. Hän oli synnyttänyt pitkälti toistakymmentä lasta. Hänen poikansa Iivana ja Makarie olivat ikäkumppaneitani, toiset pojat nuorempia...

Kuinka monesti, me serkukset lauantaisin, kuumasta kylystä veteen hypättyämme olimme uineet korolle, Laukkasen lapset omalta ja me omalta rannalta ja istua kököttäneet parvena korkokivellä, kunnes muamojen huhuilu oli pakottanut palaamaan jälleen saunan lämpimään syleilyyn. Joskus me uimme yli järvenkin.

Silloin Suojärvi vaikutti paljon leveämmältä kuin nyt.²¹⁷

Laukkasten rannassa hiukan lepäilin. Lauri meloi juuri kotivalkamaan ja koron väliä. Kuinka kauniin, suorastaan silmiä hivelevän rannan Ukko-Jumala oli lahjoittanut syntymäpaikaksemme...

Kaunis oli tämä Iro-tädinkin saunaranta.

Kauniit nuo koivut talon raunioilla.

Vattupöheikköjen ohi kulkiessamme nautiskelimme metsämälinan ihanasta mausta ja aromista...

Riski mies oli se Oleksi Laukkanen. Raakaan paikkaan rakensi talon, raivasi pellot ja tekaisi Iro-tädin kera, mikäli en erehdy, 14 perillistä, joista muistan serkkuni: Jennin, Jelenan, Manjun, Iivanan, Annin, Makarien, Olgan, Nikolain, Santerin...

Vanhimmat pojat Iivana ja Makarie kaatuivat Isänmaallisessa sodassa... Niille sotapoluille jäi miehiä miltei jokaisesta Suojärven talosta, eräistä useampikin...

Väkevä, mutta samalla kipakka mies oli ollut **Oleksi Laukkanen**. Kertomus hänestä voisi olla hyvinkin pitkä, mutta kun nyt olin hänen entisillä aitaperillä, niin siinä muistui elävänä kuulemani tapaus: **Oleksi oli tuonut hyvän hevosen. Tavan mukaan hän vei sen kesällä metsään, Koivuvaaraan toisten hevosten joukkoon. Mutta kun itse oli juuri ehtinyt takaisin, niin hevonenkin hirnui jo aitaperillä. Oleksi vei hevosen taas metsään. Hevonen palasi uudestaan... Kun hevonen tuli metsästä kolmannen kerran, Oleksi meni veräjälle kirves kädessä ja yhdellä hamarauskulla teki lopun kotirakkaasta hevosesta...** Se oli ammainen, mutta niin harvinainen tapaus, ettei sitä vuosikymmenenkään saaneet unohduksiin...

Viimeisen hevosen nimi oli Neiti. Se oli tähtiotsa siro juoksija. Se oli liian hieno raskaisiin talonpojan ajoihin ja poti usein vatsavaivoja. Oleksi oli rakentanut ohuista mäntyriuista Neitille tallin, jossa hevonen sai olla valloillaan (tavallisesti hevonen sidottiin tanhuolla kiinni soimen laitaan). Seinät oli tiukasti sammaloitu ja talli oli sisältä lämmin ja siisti...

Tämän Neitin kyydissä sitten ajan tullen, joskus **30-luvun alussa, eräänä talviyönä pistinmiehet veivätkin kotoaan Oleksi Laukkasen...** Hevonen tosin palautettiin perheelle... Itseään Oleksia, suuren lapsiperheen siittäjää ja syöttäjää sen jälkeen ei enää nähty näillä mailla. Jälkeläiset hajosivat maailman turuille...²¹⁸

Akonlahti

Märkävaara

Huttuni Huurei Malahvienpoika

A.Je.H.1.3.

(Guttojev)

Akonlahti, Teppananvaara

Puoliso

Kostamus, Suojärvi

Lapset: Iivana ja Tatjana

Huurei (nainut Kostamuksen perältä pienestä 3-4 taloa käsittävästä Suojärven kylästä).²¹⁹

Vaarasta oli **Malahvien Huurei** akkoineen.²²⁰

Suojärven kylän ensimmäiset asukkaat lienevät saapuneet tänne hiukan ennen ahvenjärveläisiä. He olivat Kostamuksen kolmen kantasuvun edustajat: Pöksyset, Vataset ja Rukoset (eli Ruhoset).

Kylä alkoi kasvaa reippaasti. Ennen sotia siinä oli jo yksitoista taloa, miltei joka talossa runsas jälkikasvu. Eräissä isommissa taloissa sattoi asua kaksikin perhettä, tavallisesti veljeksiä.

Suojärvi oli pituudeltaan noin pari ja leveydetään vajaa kilometri. Järven Kostamus-puoleisesta päästä sai alkunsa alempana olevaan Puappalijärveen lakeva kapea ja kivikkoinen Suojoki. Näin ollen Suojärvi oli lähiseutuineen miltei kokonaan toisten järvien ja jokien ympäröimässä saarella, mikäli ei oteta lukuun Suojärven ja Ahvenjärven välistä kapeaa maakannasta, joka yhdisti Suojärveä ympäröivät maisemat suureen mantereeseen.

Juuri tällainen edullinen maiseman muodostus lienee vetänyt puoleensa Suojärven ensimmäisiä asukkaita: joka puolella kalarikkaat järvet ja joka suuntaan johtavat kulkuväylät. Puappalinjärvestä alkavaa Kenttijoan vesistöä myöten päästiin Keski-Kuitille ja Uhtualle asti. Toimeentulon kannalta tärkeitä olivat vesien ympäröimät karjanlaidunmaat ja suhteellisen hallattomat viljelmät, suuret salot eränkävintä varten, hyvät jokivarsi- ja järvenrantaniityt ja lisäksi hiukan hankalampien matkojen päässä lukuisat suonurmet. Marjat ja sienet löytyivät jo kotiveräjältä lähtiessä, puhumattakaan etäisimmistä ahoista ja hillasoista.

Kostamuksen suunnalta tullen Suojärven kylänosat kulkivat rantoja myötäillen seuraavassa järjestyksessä: Timonniemi — Akiman, Ortjon, Vasselein ja Makarien talot; Prokon termä — Petrin, Jeysein ja Miihkalin talot; veljesten Ortjon ja Juakon talot; Tanilaisen ranta — Mikon talo: siitä edelleen, jo Suojärven pohjoisrannalla sijaitseva Oleksi Laukkasen talo (isäntä oli tullut Kontokista vävyksi Suojärveen). Ja lisäksi Okahvanaisen puoli (tai vaara) Puappalikosken takana, siellä asui Okahvanaisen Vasselein perhe, joka oli kulkeutunut tänne Kostamuksen Kelloniemestä.

Jokaisella Suojärven talolla oli omat tapansa, suojärveläiset olivat omaleimaisia ihmisiä, mutta kaikista heistä yhdessä koostui sopuisa ja eteenpäin pyrkivä kyläyhteisö.²²¹

Seisoimme hetken vaieten raunioiden ääressä. Kukaan ei kysellyt mitään. Kaikki tiesivät, että olin itse polttanut isäni rakentaman kotitaloni helmikuussa 1942. Silloin tämä oli vihollisen miehittämää aluetta...²²²

Kurenjärven puoleisella rinteellä näkyi maatuneita poteroita ja konekivääripesäkkeitä, joita suomalainen tukikohta oli tänne kyhännyt partisaanien vierailun varalle. Silloin piikkilankaesteet oli naulattu nuorien puiden runkoihin, sen jälkeen puut olivat kasvaneet ja nyt piikkilanka oli jäänyt rungon sisään. Vaikutti siltä kuin langat olisi vedetty koivunrunkojen läpi.²²³

Akima-tiätä oli istuttanut Suojärveen siikaa ja se menestyi oikein hyvin. Syksyisin kun lakimme pari kolme verkkoa rouccuun (jataan) juohteen kohdalla niin aamulla oli aina sievoinen siikasaalis.

Suojärveläiset olivat sopineet keskenään, ettei tällä kotijärvellä vedetä nuotta. Eikä Suojärvellä nuottuitukaan ja kalakanta pysy runsaana.

Mutta joko toisena tai kolmantena kolhoosivuotena silloinen puheenjohtaja oli lähettänyt ensimmäisillä syysjäillä kostamukselliset kalastajat Suojärvelle >>rahienuotan vetoon>>. Kahtena tai kolmena päivänä oli vedetty monta apajaa ja tyhjennetty järvi tyystin kaloista. Monta hevoskuormaa jäätyneitä kalaa oli viety kolhoosin varastoon Kostamukseen.

Näin eräät kateelliset Kostamuksen eläjät olivat päässeet >>>tasoihin>> suojärveläisten kanssa. He itse näet jo aikoja sitten olivat pyytäneet suuren Kostamusjärven miltei tyhjäksi. Tosin sen järven rannalla oli paljon eläjiäkin.

Nyt Suojärvessä näytti olevan taas paljon kalaa, hyvää ahventa eritenkin. Ja hauen poikasia puikahteli rannalta joka kivenkolosta.²²⁴

Timo-ukon paikalle rakensivat siis uuden talon Ortjo, josta muuten käytettiin myös suomalaista nimeä Otto, ja Simana. Simana meni "starttsoih" eli srannikaksi" (eräs uskonlahko) ja siinä uskossa kuoli.

Jaakko Rugojevin äiti Okahvie Peksujeva oli syntynyt "sroitsan peätinttsänä" (helluntain edellisenä perjantaina) 1894, näin todellisuudessa, vaikka virallisissa papereissa ja mm. passissa on syntymäpäiväksi merkitty 6.2.1897. Äidin vanhemmat olivat Ortjo Mikitänpoika Peksujev samasta Suojärven kylästä ja Jeli Simanantyttö Alajärven kylästä.²²⁵

Lähdeluettelo:

- ¹ Karjalan A.S.N.T:N: asuttujen paikkojen luettelo (Vuoden 1926 aineiston mukaan) Laatinut Igor Sergeev.
- ² Vatanen, Huoti. Kotoisen Kostamus-järven Rannalla, s. 52. Kostamus Runoa ja Proosaa
- ³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁵ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 251 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ⁶ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 168. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ⁷ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 80.
- ⁸ Punalippu n:o 4/1980, s. 86.
- ⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹¹ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 234. Suomessa kauppiaina toimineita Vienan ja Aunuksen miehiä.
- ¹² Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 251 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ¹³ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 169. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ¹⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 188. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1972. ISBN 951-26-0179-6 (sid). ISBN 951-26-0180-X (nid) . 263 sivua.
- ¹⁵ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 8/1993, s. 12.
- ¹⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁸ Petroskoin Arkisto.
- ¹⁹ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 171. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ²⁰ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 252 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ²¹ Kostamuksen ja Kontokin historiasta (Petroskoin kirjasto) käännös Lilja Karvonon.
- ²² Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ²³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ²⁴ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 252 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ²⁵ Rugojev, Jaakko. Jaakko ja Vasselei, Korpikarjalaista nuoruutta, s. 54. Jaakko Rugojevin käsikirjoitusaineistosta postuumina teoksena toimittanut Markku Niemi 1997. Petroskoi >>Karjala>> 1997. ISBN 5-7545-0718-6. 264 sivua.
- ²⁶ Toivonen, Rudolf; Kostamuksen patriootti Jaakko Rugojev. Karjalan Heimo n:o 5-6/2008, s. 65.
- ²⁷ Toivonen, Rudolf; Kostamuksen patriootti Jaakko Rugojev. Karjalan Heimo n:o 5-6/2008, s. 65.
- ²⁸ Toivonen, Rudolf; Kostamuksen patriootti Jaakko Rugojev. Karjalan Heimo n:o 5-6/2008, s. 65.
- ²⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ³⁰ Toivonen, Rudolf; Kostamuksen patriootti Jaakko Rugojev. Karjalan Heimo n:o 5-6/2008, s. 65.
- ³¹ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 252 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ³² Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 171. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ³³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ³⁴ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 250 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ³⁵ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 252 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ³⁶ Punalippu n:o 4/1980, s. 86.
- ³⁷ Kostamuksen ja Kontokin historiasta (Petroskoin kirjasto) käännös Lilja Karvonon.
- ³⁸ Sergejeva (o.s. Laukkanen), Maria. Haatattelu 11.07.1998 Uhtualla. Haastattelija Pauli Laukkanen.
- ³⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁴⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁴¹ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 80.
- ⁴² Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 252 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ⁴³ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 168. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ⁴⁴ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 251 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ⁴⁵ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁴⁶ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 252 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ⁴⁷ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 80.
- ⁴⁸ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁴⁹ Karjalan Vartia n:o 6, Uhtualla 09.02.1920, s.8. Uusinta painos 2002, Toimittanut Heikki Tarma. Kustantanut Karjalan Sivistysseura.
- ⁵⁰ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 7/1993, s. 94.

-
- ⁵¹ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 7/1993, s. 93.
- ⁵² Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, s. 252 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ⁵³ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 169. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ⁵⁴ Kostamuksen ja Kontokin historiasta (Petroskoin kirjasto) käänös Lilja Karvonen.
- ⁵⁵ Harjula, Mirko, 2007. Venäjän Karjala ja Muurmanni 1914-1922, s. 316.
- ⁵⁶ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan mylleryksessä, Carelia n:o 7/1990, s. 161.
- ⁵⁷ Harjula, Mirko, 2007. Venäjän Karjala ja Muurmanni 1914-1922, s. 95
- ⁵⁸ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁵⁹ Punalippu n:o 12/ s. 165.
- ⁶⁰ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 8/1993, s. 17.
- ⁶¹ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 169. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ⁶² Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 169-171. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ⁶³ Rugojev, Jaakko. Jaakko ja Vasselei, Korpikarjalaista nuoruutta, s. 121-122. Jaakko Rugojevin käsikirjoitusaineistosta postuumina teoksena toimittanut Markku Niemi 1997. Petroskoi >>Karjala>> 1997. ISBN 5-7545-0718-6. 264 sivua.
- ⁶⁴ Kai Paajaste
- ⁶⁵ Karjalan Heimo n:o 3-4/2008, s. 54.
- ⁶⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁶⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁶⁸ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kiertämässä. Kostamus. s. 215. Kirjayhtymä, Helsinki 1978.
- ⁶⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁷⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁷¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁷² Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 76.
- ⁷³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁷⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁷⁵ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁷⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁷⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁷⁸ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 76-77.
- ⁷⁹ Punalippu n:o 3/1990, s. 153.
- ⁸⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ⁸¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁸² Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 76.
- ⁸³ Rugojev, Jaakko. Iivanan ulkomaanmatka, Punalippu, n:o 5/1989, s. 33.
- ⁸⁴ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 90-91.
- ⁸⁵ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁸⁶ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kiertämässä, s. 249.
- ⁸⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁸⁸ Hautamuistomerkki Jyskyjärven hautausmaalla
- ⁸⁹ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan mylleryksessä, Carelia n:o 11/1990, s. 142.
- ⁹⁰ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan mylleryksessä, Carelia n:o 11/1990, s. 142.
- ⁹¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁹² Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁹³ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan mylleryksessä, Carelia n:o 11/1990, s. 142.
- ⁹⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁹⁵ Kaikki tässä todistuksessa mainitut henkilöt ovat valtion talonpoikia, ortodokseja. Päivämäärät ovat vanhan ajanlaskun mukaan. Karjalan tasavallan kansallisarkistossa on Vuokkiniemen piirin (joka kuului Arkangelin läänin Kemin kihlakuntaan) kirkkoherran kirjat vain vuodelta 1850. Vuokkiniemen piirinkirjoissa vuosina 1819-1919 on merkitty: Arkiston johtaja O.G. Tsistjakov. Sihteeri T.H. Semenova
- ⁹⁶ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan mylleryksessä, Carelia n:o 11/1990, s. 142.
- ⁹⁷ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan mylleryksessä, Carelia n:o 11/1990, s. 142.
- ⁹⁸ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 10/1993, s. 77.
- ⁹⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁰⁰ Punalippu n:o 3/1990, s. 153.
- ¹⁰¹ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta. s. 173. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ¹⁰² Rugojev, Jaakko. Jaakko ja Vasselei, Korpikarjalaista nuoruutta. s. 36. Jaakko Rugojevin käsikirjoitusaineistosta postuumina teoksena toimittanut Markku Niemi 1997. Petroskoi >>Karjala>> 1997. ISBN 5-7545-0718-6. 264 sivua.

- ¹⁰³ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan mylleryksessä, Carelia n:o 11/1990, s. 152.
- ¹⁰⁴ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 10/1993, s. 70.
- ¹⁰⁵ Karjalan Heimo n:o 1-2/2012, s. 7. Denis Kuzmin: Vanha Kostamuksen seutu sai nimensä saamen kielestä.
- ¹⁰⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁰⁷ Toivonen, Rudolf; Kostamuksen patriootti Jaakko Rugojev. Karjalan Heimo n:o 5-6/2008, s. 68.
- ¹⁰⁸ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁰⁹ Toivonen, Rudolf; Kostamuksen patriootti Jaakko Rugojev. Karjalan Heimo n:o 5-6/2008, s. 68.
- ¹¹⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹¹¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹¹² Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹¹³ Tervaso Aino 1996.Laukkurin tyttärentytär muistelee, s 19-20.
- ¹¹⁴ Rugojev, Jaakko. Iivanan ulkomaanmatka, Punalippu, n:o 5/1989, s. 33.
- ¹¹⁵ Toivonen, Rudolf; Kostamuksen patriootti Jaakko Rugojev. Karjalan Heimo n:o 5-6/2008, s. 68.
- ¹¹⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹¹⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹¹⁸ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹¹⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹²⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹²¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹²² Karjalan Heimo 7-8/2001, s 127.
- ¹²³ KA/Sisäasiainministeriö/Jatkosodan aikaiset väestösiirtoasiakirjat/kansio 32. Itä-Karjalan väestökirjaotteet. II Karhumäki, Paatene, Porajärvi, Äänisniemi, Kiestinki, Uhtua. 36.
- ¹²⁴ Karjalan Heimo 7-8/2001, s 127.
- ¹²⁵ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹²⁶ Tervaso Aino 1996.Laukkurin tyttärentytär muistelee, s 19-20.
- ¹²⁷ Kostamuksen ja Kontokin historiasta (Petroskoin kirjasto) käänös Lilja Karvonen.
- ¹²⁸ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan mylleryksessä, Carelia n:o 7/1990, s. 152-154.
- ¹²⁹ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 91.
- ¹³⁰ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 10/1993, s. 74.
- ¹³¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹³² Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹³³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹³⁴ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹³⁵ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹³⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹³⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹³⁸ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹³⁹ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 211.
- ¹⁴⁰ Kostamuksen ja Kontokin historiasta (Petroskoin kirjasto) käänös Lilja Karvonen.
- ¹⁴¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁴² Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁴³ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹⁴⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁴⁵ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁴⁶ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹⁴⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁴⁸ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹⁴⁹ Virtaranta, Pertti: Kultuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 168. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ¹⁵⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁵¹ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ¹⁵² Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ¹⁵³ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ¹⁵⁴ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ¹⁵⁵ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁵⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁵⁷ Hautamuistomerkki Vuokkiniemen hautausmaalla.
- ¹⁵⁸ Rukgojev Jaakko. Suku polvien saatossa. s. 247.
- ¹⁵⁹ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹⁶⁰ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹⁶¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁶² Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kierteämässä, s. 250.
- ¹⁶³ Karjalan Heimo 1-2/1991, s 15.

- ¹⁶⁴ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan myllerryksessä, Carelia n:o 7/1990, s. 152-154.
- ¹⁶⁵ Rugojev –tietojen täydennyksiä, saatu Vappu Ontreintyttö Kargujevalta Vuokkiniemessä 03.07.2003.
- ¹⁶⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁶⁷ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kiertämässä, s. 211.
- ¹⁶⁸ Kainuun Sanomat. Manantai 20 maaliskuuta 1995.
- ¹⁶⁹ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ¹⁷⁰ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ¹⁷¹ Rugojev –tietojen täydennyksiä, saatu Vappu Ontreintyttö Kargujevalta Vuokkiniemessä 03.07.2003.
- ¹⁷² Rugojev –tietojen täydennyksiä, saatu Vappu Ontreintyttö Kargujevalta Vuokkiniemessä 03.07.2003.
- ¹⁷³ Hautamuistomerkki Jyskyjärven hautausmaalla
- ¹⁷⁴ Hautamuistomerkki Jyskyjärven hautausmaalla
- ¹⁷⁵ Rugojev –tietojen täydennyksiä, saatu Vappu Ontreintyttö Kargujevalta Vuokkiniemessä 03.07.2003.
- ¹⁷⁶ Hautamuistomerkki Jyskyjärven hautausmaalla
- ¹⁷⁷ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan myllerryksessä, Carelia n:o 11/1990, s. 128.
- ¹⁷⁸ Rugojev, Jaakko. Alajärven miehiä ajan myllerryksessä, Carelia n:o 11/1990, s. 130.
- ¹⁷⁹ Rugojev –tietojen täydennyksiä, saatu Vappu Ontreintyttö Kargujevalta Vuokkiniemessä 03.07.2003.
- ¹⁸⁰ Sota arkisto Pk. N:o 1088. Vuokkiniemen Lavrovin 1 ast koulun 5 Ryhmä oppivuosi 1934/35
- ¹⁸¹ Sota arkisto Pk. N:o 1088. Vuokkiniemen Lavrovin 1 ast koulun 6 Ryhmä oppivuosi 1935/36
- ¹⁸² Karjalan Heimo 7-8/1991, s. 138.
- ¹⁸³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁸⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁸⁵ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kiertämässä, s. 235.
- ¹⁸⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁸⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁸⁸ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 76.
- ¹⁸⁹ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kiertämässä, s. 235.
- ¹⁹⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁹¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁹² Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁹³ Sotkamon jakelupiiristä saapuneita ja Kuhmonniemeltä passituksensa saaneita.
- ¹⁹⁴ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kiertämässä, s. 213.
- ¹⁹⁵ Virtaranta, Pertti. Vienan kylä kiertämässä, s. 253.
- ¹⁹⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ¹⁹⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹⁹⁸ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 10/1993, s. 73-74.
- ¹⁹⁹ Rugojev, Jaakko. Jaakko ja Vasselei, Korpikarjalaista nuoruutta, s. 124-125. Jaakko Rugojevin käsikirjoitusaineistosta postuumina teoksena toimittanut Markku Niemi 1997. Petroskoi >>Karjala>> 1997. ISBN 5-7545-0718-6. 264 sivua.
- ²⁰⁰ Rugojev, Jaakko. Jaakko ja Vasselei, Korpikarjalaista nuoruutta, s. 127. Jaakko Rugojevin käsikirjoitusaineistosta postuumina teoksena toimittanut Markku Niemi 1997. Petroskoi >>Karjala>> 1997. ISBN 5-7545-0718-6. 264 sivua.
- ²⁰¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ²⁰² Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ²⁰³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ²⁰⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ²⁰⁵ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ²⁰⁶ Jaakko Rugojev ja Pauli Leontjev. Kostamus Runoa ja Proosaa. s. 46.
- ²⁰⁷ Rugojev, Jaakko 1985: Polkua pohjustamassa. s. 325. Karjala-Kustantamo Petroskoi 1985.
- ²⁰⁸ Vilho Kivisalon kirjoitus, saatu häneltä 08.03.2007.
- ²⁰⁹ Sota arkisto Pk. N:o 1088. Vuokkiniemen Lavrovin 1 ast koulun 5 Ryhmä oppivuosi 1935/36
- ²¹⁰ Rugojev, Jaakko 1979: Suku polvien saatossa. s. 278-279.
- ²¹¹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ²¹² Vilho Kivisalon kirjoitus, saatu häneltä 08.03.2007.
- ²¹³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ²¹⁴ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, Kostamus, s.250.
- ²¹⁵ Kostamuksen ja Kontokin historiasta (Petroskoin kirjasto) käänös Lilja Karvonen.
- ²¹⁶ Sergejeva (Laukkanen), Maria. Haastattelu 11.07.1998 Uhtualla. Haastattelija Pauli Laukkanen.
- ²¹⁷ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 83.
- ²¹⁸ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 88.
- ²¹⁹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 235.
- ²²⁰ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa s. 41. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Turun Sanomalehti ja Kirjapaino Oy, Turku 1965. 280 sivua.
- ²²¹ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 76.

-
- ²²² Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 77.
- ²²³ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 81.
- ²²⁴ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu n:o 7/1993, s. 84.
- ²²⁵ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta. s. 168-171. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.